

PIZZA-LISTA
Erikoissairaanhoidon tarjonta ketjulähettiläksille

Päivitetty kokonaisuudessaan 1.9.2021, täydennetty 4.4.2022
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Perusterveydenhuollon yksikkö

Ketjulähtetijaksot Pirkanmaan sosiaali- ja terveystieteiden keskuksista erikoissairaanhoidon

Ketjulähtetijakso on Pirkanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille tarkoitettu viikon mittainen tutustumis- ja täydennyskoulutusjakso Pirkanmaan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidossa tai Pirkanmaan hoitokodissa. Jakson aikana työntekijät voivat päivittää omaa osaamistaan ja samalla tutustua erikoissairaanhoidossa työskenteleviin yhteistyökumppaneihin ja erikoissairaanhoidon toimintakäytäntöihin. Lääkärien ja hoitohenkilökunnan lisäksi jaksoille voivat hakeutua myös erityistyöntekijät (esim. puheterapeutit, psykologit ja sosiaalityöntekijät).

Ketjulähtetin palkan maksaa oma työnantaja. Ketjulähtetä pohtii omat ja oman työyhteisön oppimis- ja yhteistyötavoitteet ennen jaksoa sekä antaa palautetta jakson jälkeen. Jaksosta saa todistuksen.

Tähän Pizza-listaan on koottu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin yksiköt ja aihealueet, joihin ketjulähtetä voi jakson aikana tutustua. Lisäksi listalla on Pirkanmaan hoitokodin tarjonta ketjulähtetijaksolle. Sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät valitsevat listalta oman työnsä ja oppimistarpeidensa kannalta tarkoituksenmukaisimman kohdepaikan.

Tervetuloa ketjulähtetiksi!

Lisätietoja ja Pizza-listan päivitykset:

PSHP/ Perusterveydenhuollon yksikkö
Koordinointipäällikkö Riitta Salunen
riitta.salunen@pshp.fi
050 362 8298

Jaksovaraukset:

PSHP/ Perusterveydenhuollon yksikkö
Toimistos sihteeri Teija Kvist-Sulin
teija.kvist-sulin@pshp.fi
Puh. 050 349 9990

Sisälllys

Toimialue 1	5
Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualue	5
Sisätautien vastuualue	6
Toimialue 2	11
Gastroenterologian vastuualue	11
Kirurgian vastuualue	11
Syövänhoidon vastuualue	11
Toimialue 3	13
Korva- ja suusairauksien vastuualue	13
Kuntoutuksen ja psykososiaalisen tuen vastuualue	14
Neuroalojen vastuualue	17
Silmäkeskuksen vastuualue	17
Tuki- ja liikuntaelinsairauksien vastuualue	18
Toimialue 4	20
Lastentautien vastuualue	20
Lastenpsykiatrian vastuualue	20
Naistentautien ja synnytysten vastuualue	23
Nuorisopsykiatrian vastuualue	23
Toimialue 5	27
Mielialahäiriöiden vastuualue	27
Kriisi- ja aluepsykiatrian vastuualue	29
Toimialue 6	30
Tukikeskuksen vastuualue	30
Erityishuollon asiantuntijapalveluiden vastuualue	33
Toimialue 7	36
Acutan päivystyksen vastuualue	36
Kuvantamiskeskus ja apteekkiliikelaitos	37
Kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede	37
Kliininen neurofysiologia	37
Radiologia	38
Verisuonikeskus	38
Tays Hatanpää, hoitotyön palvelualue	40
Sisätautien palvelulinja	40
Leikkaustoiminnan palvelulinja	42
Geriatrian palvelulinja	43
Tays Sastamala	46
Tays Valkeakoski	48
Tays Sydänsairaala	50
Tekonivelsairaala Coxa	53
Pirkanmaan Hoitokoti	54
Tays palvelukeskus	55
Talous- ja laskentapalvelut	55
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin yhtymähallinto	56
Yleishallinnon vastuualue	56
Perusterveydenhuollon vastuualue/yksikkö	56
Hoito- ja palveluketjukohtainen tarjonta	58
Alle 12-vuotiaiden lasten astman hoitoketju	58
AVH-potilaan hoitoketju	58

Insuliinipuutosdiabeteksen hoitoketju	59
Keuhkohtaumataudin hoitoketju	59
Kouluikäisen lapsen ja nuoren (6–17v) tarkkaavuus-yliaktiivisuushäiriön (ADHD) hoitoketju.....	60
Kroonisen haavapotilaan hoitoketju.....	60
Lasten ja nuorten mielenterveystyön palveluketju	61
Lasten ruoka-allergian hoitoketju	62
Raskaushoitoketju Pirkanmaalla	62
Siedätyshoitopotilaan hoitoketju	62
Sydämen vajaatoimintapotilaan hoitoketju	62
Tulehduksellisten suolistosairauksien (IBD) hoitoketju Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirien alueilla.....	63

Toimialue 1

Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualue

Keuhkosairaudet

Keuhkosairauksien poliklinikka

Tays Keskussairaala, B-rakennus, 1. krs

- aikuispotilaiden keuhkosairauksien tutkimus ja hoito sekä jatkohoidon suunnittelu ja järjestäminen
- COPD-potilaan diagnostiikka ja hoito (hoitoketjun mukaisesti)
- ajanvaraus- ja päivystysbronkoskopiat, EBUS, punktiot, TYKO, tutkimus- ja näytteenotto-toimenpiteet
- hoitajavetoinen hengitysvajausyksikkö (HEVA, VENHO)
- tuumoripoliklinikka keuhkosyöpäpotilaille (tutkimus- ja toteamisvaiheen hoito)
- hengitysapuvälineiden ohjaus ja neuvonta
- sairaanhoitajan vastaanotto (ohjaus ja neuvonta)

Unipoliklinikka

Tays Keskussairaala, Epsilon-rakennus (Finn-Medi 5), 7. krs

- uniapneapotilaan tutkimus ja hoito (hoitoketjun mukaisesti)
- sairaanhoitajan vastaanotot, ryhmäaloitukset, videoaloitukset, vireystilatutkimus
- digipalvelut: Omatays hoitokeskustelut, Omatays esitietolomakkeet, Omatays digiseurantalomake, NPS, 15D, ajansiirto, tekstiviestimuistutus sekä digiseurantarobotti (tulossa)

Iho- ja sukupuolitaudit

Ihotautien poliklinikka

Tays Keskussairaala, H-rakennus, 0. krs

- ihotautipotilaan diagnostiikka ja hoito
- psoriaasipotilaan diagnostiikka ja hoito (hoitoketjun mukaisesti)
- ihotautipotilaan valohoidot

Sukupuolitautilien vastaanotto

Tays Hatanpää, Sarviksen kiinteistö

- sukupuolitautilipotilaan tutkimus ja hoito

Ihotautien toimenpideyksikkö

Tays Keskussairaala, H-rakennus, 0. krs

- ihokasvainten diagnostiikka ja hoito
- pientoimenpiteet, jäädytys hoito

Ihotautien ja keuhkosairauksien vuodeosasto ja haavakeskuksen poliklinikka

Vuodeosasto: Tays Keskussairaala, B-rakennus, 12. krs,

Haavakeskuksen poliklinikka: Tays Keskussairaala, A-rakennus, 1. krs

- kroonisen haavapotilaan, mukaan lukien diabeetikon, jalkaongelmien tutkimus ja hoito

Allergiakeskus

Tays Keskussairaala, B-rakennus, 0. krs

- ihopistotestit
- ammatti-ihotautipotilaan tutkimus
- lasten astman ja allergian hoito
- aikuisten astman diagnostiikka ja hoito
- siedätyshoito
- inhalaatiolääkkeiden käyttötekniikan arviointi ja ohjaus
- lasten ruoka-allergiat

Sisätautien vastuualue

Sisätautien ja endokrinologian poliklinikka (PSS)

Tays Keskussairaala, A-rakennus, 1. krs

Poliklinikalla toimii sisätautien ja endokrinologian poliklinikat.

Sisätaudit

- **lääkärit:**
  - o sepelvaltimokohtauksesta toipuneiden potilaiden jälkipoliklinikka
  - o sydämen vajaatoiminta
- **hoitajat:**
  - o polikliiniset toimenpiteet
    - a) iv-lääkehoidon toteutus poliklinikalla
    - b) verivalmisteet polikliinisessä hoitotyössä
    - c) venesektiot
    - d) polikliininen rytminsiirto
    - e) laihdutuspotilaan / laihdutusleikkauspotilaan seuranta

Endokrinologia

- aivolisäkkeen sairauksien diagnostiikka ja hoito
- kilpirauhassairauksien diagnostiikka ja hoito
- lisäkilpirauhasten ja kalsiumaineenvaihdunnan häiriöiden diagnostiikka ja hoito
- lisämunuaissairauksien diagnostiikka ja hoito
- vaikean tai vaikeahoitoisen osteoporoosin sekundaaristen syiden selvittely ja vaativa osteoporoosin hoito
- endokrinologisten kasvainten diagnostiikka ja hoito
- vaikean anoreksian somaattisten komplikaatioiden diagnostiikka ja hoito

Diabetes

- vastasairastuneen tyypin I-diabeetikon hoidon aloitus, seuranta ja hoidonohjaus
- lähetteellä tulevat huonossa sokeritasapainossa olevat diabeetikot / diabeteksen komplikaatiot
- insuliinipumppuhoidon suunnittelu, aloitus ja seuranta yksilöllisen tarpeen mukaan
- raskautta suunnittelevat ja raskaana olevat diabeetikot
- nuorten diabeetikoiden hoito lasten diabetespkl:n jälkeen (15–19 v)
- diabeteslaitteiden pilvipalvelujen hyödyntäminen vastaanotolla ja etähoidossa
- videovastaanotot ja konsultaatiot

Haavakeskuksen poliklinikka

Lääkärit:

- yleisimmät jalkaongelmat ja niiden ennaltaehkäisy
- diabeetikon jalkojen riskiluokitus
- diabeettiset jalkahaavat
- milloin tulisi ohjata potilas erikoissairaanhoidon

Hoitajat:

- jalkojenhoitajan ja jalkaterapeutin työhön tutustuminen
  - o yleisimmät jalkaongelmat ja niiden ennaltaehkäisy
  - o diabeetikon jalkahoidon ohjaus
  - o haavanhoito
  - o milloin tulisi ohjata potilas erikoissairaanhoidon

Infektiotaudit

Vuodeosasto

Tays Keskussairaala, E-rakennus, 3. krs

- **lääkärit:**
  - o vaikeiden infektioiden hoito
- **hoitajat:**
  - o tutustuminen kirurgisten/sisätautien infektiopotilaiden hoitotyöhön
  - o tutustuminen eristyspotilaan hoitotyöhön
  - o tutustuminen erilaisiin haavahoitoihin
  - o tutustuminen infektiopotilaan yksilövastuiseen hoitotyöhön
  - o tekonivelleikkauksen (Coxasta tulevat) jälkeisten infektioiden hoito

Infektiopoliklinikka

Tays Keskussairaala, E-rakennus, 3. krs

- HIV-potilaita, immuunipuutostauteja sairastavia, eksoottisia ja matkailijoiden tauteja, luustoinfektioita jne.
- erilaiset infektiotautien selvitykset
- tuberkuloosipotilaan hoitotyö

- immunologiset selvitykset
- PREP- ja PEP -hoidot (HIV-profylaksia)
- luusto- ja pehmyskudosinfektioiden hoito
- pentamidini-inhalaatiot (pneumocystis jirovecii -profylaksia)
- erityisesti terveyskeskusten hygieniayhdyshenkilöille sopivaa:
  - o hoitoon liittyvien infektioiden (sairaalainfektioiden), erityisesti MRSA:n ehkäisy
  - o aluehygieniatyö
- erityisesti terveyskeskusten tartuntavastuuhenkilöille sopivaa:
  - o alueellinen tartuntatautityö

Munuaiskeskus

Tays Keskussairaala, E-rakennus, 1-2. krs

Dialyysi

Lääkärit:

- tutustuminen munuaisten vajaatoimintaa sairastavien potilaiden hoitoihin ja dialyysihoitoon
- tutustuminen hoitoketjuihin ja satelliittidialyysitoimintaan

Hoitajat:

- munuaispotilaan hoitotyöhön tutustuminen, keskeisenä oppimisessa hemodialyysihoito
- omatoimisen potilaan hemodialyysihoitoon tutustuminen
- kotihemodialyysipotilaan hemodialyysihoitoon / ohjausprosessiin tutustuminen
- satelliittiyksikössä käyvän hemodialyysipotilaan hoitoon tutustuminen
- hemodialyysipotilaan yksilövastuuseen hoitotyöhön tutustuminen

Munuaisvuodeosasto (MUNV) ja munuaispoliklinikka

Munuaisvuodeosasto: Tays Keskussairaala, E-rakennus, 2. krs

Munuaispoliklinikka: Tays Keskussairaala, E-rakennus, 1. krs

Lääkärit:

- munuaissairauksien diagnostiikka ja hoito (virtsanäytteen tulkinta, munuaistoiminnan arviointi, munuaistautien oireet ja spesifi hoito, nestehoito)

Hoitajat:

- peritoneaalidialyysi, erityisesti CAPD ja yökonehoito silloin, kun potilas on siirtymässä ko. hoitopaikkaan tai kuntaan
- peritoneaalidialyysipotilaan hoidon arviointi
- munuaispotilaan kokonaishoito taudin eri vaiheissa: predialyysi, dialyysi ja hoito munuaisen siirron jälkeen
- munuaispotilaan hoitotyö: nestetasapaino, lääketiputukset, lääkehoidon erityispiirteet
- subclaviakanyyleiden, fisteiden ja katetrien hoito
- munuaispotilaan hoidon seuranta ja ohjaus
- munuaispotilaan yksilövastuinen hoitotyö
- diabeetikon hoidon erityiskysymykset munuaissairauden eri vaiheissa
- munuaispotilaan ravitsemushoito (predialyysi-, dialyysi- ja munuaisen siirtovaiheissa)

Sisätautien ja Reumakeskuksen osasto (SIRE)

Tays Keskussairaala, B-rakennus, 11. krs

Lääkärit:

- vastasairastuneen tyypin I-diabeetikon hoidon aloitus, seuranta ja hoidonohjaus
- huonossa sokeritasapainossa olevien diabeetikoiden hoidon tehostus
- diabeteksen komplikaatioiden seulonta ja hoito
- vaativa endokrinologinen diagnostiikka ja hoito, esim. sekundaarinen verenpainetauti, feokromosytooma, Cushingin oireyhtymä, hyperkalsemia, hyponatremia, aivolisäkkeen sairaudet
- syömishäiriöpotilaiden somaattinen hoito
- vaativa sisätautipotilaiden diagnostinen selvittely: esim. hypersedimentaation ja kuumeilun syy selvittäminen
- vaativa sisätautipotilaan hoito: esim. nestehoidon, ravitsemuksen, sokeri- ja nestetasapainon ja hemodynamiikan optimointi
- niveloireisen potilaan diagnostiikka ja hoitoratkaisut, nivelinjektiot, hoidon porrastus, yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa

Hoitajat:

- vastasairastuneen tyypin 1 diabetespotilaan alkuohjaus osastolla ja avohoitokäynneillä noin vuoden ajan sairastumisen jälkeen
- huonossa tasapainossa olevien diabeetikoiden, joilla on usein muita sairauksia ja/tai komplikaatioita hoito
- tyypin 2 diabeteksen riskinarviointi
- diabeteshoitajan konsultaatiokäynnit omalla ja muilla toimialueilla
- insuliinipumppuhoitoon tutustuminen ja siihen liittyvät erityiskysymykset
- anoreksiapotilaan hoitotyö, syömishäiriöisen potilaan hoito somaattisella vuodeosastolla
- reumaleikkauspotilaan pre- ja postoperatiivinen hoitotyö
- perehtyminen kokonaisvaltaiseen potilasohjaukseen (lääkehoito, ravitsemus, fysioterapia, kuntoutusohjaaja, sosiaalityö, toimintaterapia jne.)
- haavan hoito
- nivelpunktiossa avustaminen
- tutustuminen moniammatilliseen yhteistyöhön
- mahdollisuus hahmottaa reumaa sairastavien elämänlaatuun vaikuttavia tekijöitä
- mahdollisuus aloittaa ja toteuttaa biologisia reuman lääkkeitä ja niiden vaatimaa potilasohjausta
- erilaisissa toimenpiteissä avustaminen ja niihin liittyvien valmisteluiden tekeminen
- terveyttä edistävä interventio ja ohjaus

Reumakeskus, reumatologian poliklinikka (PRE), reumaortopedian poliklinikka (PRK) ja 6-paikkainen päiväyksikkö

Tays Keskussairaala, Finn-Medi 1 -rakennus, 5. krs

Lääkärit:

- niveloireisen potilaan diagnostiikka ja hoitoratkaisut
- nivelinjektiot

- hoidon porrastus
- yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa

Hoitajat:

- tutustuminen tuoreen nivelreuman, selkärankareuman ja systeemisten sidekudossairauksien hoitoihin, hoidon aloitukset ja ohjaukset
- reumalääkehoidokset
- tutustuminen nivelten UÄ-tutkimuksiin, nivelinjektioihin, nivelpunktioissa avustaminen
- tutustuminen uusiin biologisiin reumalääkkeisiin, pistosohjauksiin ja infusoitaviin biologisiin reumalääkkeisiin
- reumaleikkauksipotilaiden pre- ja postoperatiivinen hoitotyö
- tutustuminen reumaleikkauksiin liittyvään pre- ja postoperatiiviseen fysioterapiaan ja toimintaterapiaan
- moniammatillinen ohjaus
- työkyvyn, toimintakyvyn ja tukipalveluiden tarpeen arviointi (moniammatillisena yhteistyönä)
- vaikeavammaisen kuntoutussuunnitelmat moniammatillisena yhteistyönä

Katso: [Tulehduksellisten reumasairauksien hoitoketju](#)

Ravitsemusterapiayksikkö

Tays Keskussairaala, Palvelutalo, 1. krs

Yksikön toimintaa on kaikilla vastuualueilla, joten viikon mittaisen ketjulähetijakson aikana on mahdollisuus tutustua osaan oheisesta tarjonnasta.

Ravitsemusterapeutit:

- ruoka-allergian ravitsemushoito
- keuhkosairauksien tehostettu ravitsemushoito poliklinikalla ja vuodeosastoilla
- uniapneapotilaiden ravitsemusohjaus poliklinikalla
- tyypin 1 diabeetikoiden ravitsemusohjaus
- lihavuus- ja lihavuusleikkauksipotilaiden ravitsemushoito
- munuaispoliklinikan potilaiden ravitsemusohjaus
- dialyysiosastojen ja nefrologisen vuodeosaston potilaiden ravitsemushoito
- verenpaine- ja sydänpotilaiden ravitsemusohjaus yksilöille ja ryhmämuotoisena
- tulehduksellisten suolistosairauksien ravitsemushoito
- tehostettu ravitsemushoito syöpätautien vuodeosastoilla, palliatiivisella poliklinikalla, syöpätautien poliklinikalla ja sädehoidossa
- neurologisten potilaiden ravitsemushoito poliklinikalla ja vuodeosastoilla sekä ryhmäohjaukset
- korvasairauksien poliklinikan ja vuodeosaston potilaiden tehostettu ravitsemushoito
- lastenpsykiatristen potilaiden ravitsemusohjaus ja Ruokaseikkailu -ryhmäohjaus
- lapsidiabeetikoiden ravitsemusohjaus
- munuais-, syöpä- ja gastroenterologisten lapsipotilaiden ravitsemusohjaus
- syömishäiriöpotilaiden ravitsemusohjaus
- kehitysvammaisen henkilön ravitsemusohjaus poliklinikalla ja vuodeosastolla

Toimialue 2

Gastroenterologian vastuualue

Gastroenterologian poliklinikka (PGAS) ja vuodeosastot GAS1, GAS2 ja GAS3. GAS1 on keskitynyt ruoansulatuskanavan alaosan sairauksiin, GAS2 ruoansulatuskanavan yläosan sairauksiin ja GAS3 päivystyspotilaisiin.

- **lääkärit:**
  - o GI-kanavan tähytykset
  - o gastroenterologisen potilaan kulku erikoissairaanhoidossa, sekä kirurgiselta että sisätautigastroenterologiselta kannalta
- **hoitajat:**
  - o gastroenterologian poliklinikalla tutkitaan ja hoidetaan potilaita, joilla on ruoansulatuskanavan, maksan ja haiman sairauksia
  - o gastroenterologian vuodeosastoilla ja vuodeosastovalvonnoissa laaja-alainen gastroenterologisen potilaan hoitotyö

Kirurgian vastuualue

Urologian vuodeosasto ja poliklinikka (hoidetaan myös yleiskirurgisia potilaita) täyden toiminnan aikana, mahdollista päästä mukaan myös leikkauksiin.

- **lääkärit:**
  - o urologia
    - eturauhassyövän diagnostiikka ja jatkohoito
    - hematuriapotilaan tutkiminen
    - virtsan irtosolunäyte
    - eturauhasen hyvänlaatuisen liikakasvun ja eturauhassyövän erotusdiagnostiikka
    - prostatahyperplasiapotilaan konservatiivinen ja operatiivinen hoito
  - o yleiskirurgia
    - rintasyövän diagnostiikka ja kirurginen hoito, rintaproteesit
    - kilpi- ja lisäkilpirauhasen sairauksien operatiivinen hoito
    - kirurgiset pientoimenpiteet
- **hoitajat:**
  - o urologisen- ja rintasyöpä-/ kilpirauhas-/ lisäkilpirauhaspotilaan hoitotyö osastolla ja poliklinikalla

Syövänhoidon vastuualue

Syöpätautien poliklinikka (RSYÖ), jonka yhteydessä myös palliatiivisen yksikön poliklinikka (RPAL), lisäksi sädehoitopoliklinikka (RSH), sekä vuodeosastot RS1 ja RS2. Kesä-heinäkuun aikana ei suosita ketjulähettijaksoja.

- **lääkärit:**
  - o sädehoidon suunnittelu ja toteutus sädehoitopoliklinikalla
  - o sytostaattihoidon toteutus poliklinikalla ja osastoilla
  - o palliatiivinen hoito osastoilla
  - o syöpäpotilaan seuranta poliklinikalla
  - o palliatiivisen yksikön toiminta: palliatiiviset osastokonsultaatiot, palliatiivisen hoidon optimointi ja saattohoidon organisointi
- **hoitajat:**
  - o sädehoitopoliklinikalla sädehoitoa saavan potilaan ohjaus- ja neuvonta
  - o syöpätautien poliklinikalla eri sairauden vaiheessa olevan syöpäpotilaan hoidon järjestely; toimenpiteet, lääkehoito
  - o palliatiivinen hoito
  - o vuodeosastoilla laaja-alainen syöpäpotilaan hoitotyö

Hoitoketjun mukaan perusterveydenhuollossa syöpäpotilaille tehtäviin hoitotoimenpiteisiin tutustuminen:

- verensiirto
- laskimoportin huuhtelu
- hormoni-injektio
- bisfosfonaatti-infuusio
- askitespunktio
- pleurapunktio
- pleurX-dreenin hoito
- Peg-letkun hoito

Syövänhoidon vastualueen konsultaatiotoimintaan tutustuminen:

- onkologin konsultaatio
- sairaanhoitajan konsultaatio: yksiköiden välinen matalan kynnyksen konsultaatio, rintasyöpäpotilaat, peroraaliset syöpälääkkeet (tablettihoitaja)
- ravitsemussuunnittelija
- sosiaalityöntekijä

Sädehoitoprosessiin tutustuminen:

- lähete: sädehoitopäätös, usein hoitoprotokollan mukainen
- ensikäynti: käydään läpi hoidon tarkoitus, tulokset ja haittavaikutukset
- muotti: vartalon patjamuotti sekä pään ja kaulan verkkofiksaatio
- simulointi: CT-kuvaus hoidettavalta alueelta
- suunnittelu: hoidettavan alueen rajaaminen, sädeannoksen määrääminen ja annosuunnittelu sopivalla hoitotekniikalla
- hoito: sädehoidon antaminen
- hoidon päättyminen: lääkärin vastaanotto ja hoidon yhteenveto

Toimialue 3

Korva- ja suusairauksien vastuualue

Korva- ja suusairauksien osasto (SKSO)

- korva-, nenä- ja kurkkutautien syöpäpotilaan sekä suusyöpäpotilaan hoitotyö
- trakeostomoidun potilaan hoitotyö

Korvatautien poliklinikka (PKO)

Tays Keskussairaala, K-rakennus, 1. krs

- nenän sivuonteloiden sairaudet
- korva- nenä- ja kurkkutautien syöpäpotilaan diagnostiikka ja hoito
- korvasairauksien hoito ja diagnostiikka
- kurkunpään sairauksien diagnostiikka ja hoito

Kuulokeskus

Tays Keskussairaala, Epsilon-rakennus (entinen Finn-Medi 5), 3. krs

Kuulo- ja tasapainokeskus tuottaa kuulontutkimukseen, diagnostiikkaan ja kuulonkuntoutukseen liittyviä palveluita. Yksikkö vastaa myös tasapaino- ja huimausdiagnostiikasta ja -kuntoutuksesta sekä sisäkorvaistutekuntoutuksesta. Vastuualueena on Pirkanmaan sairaanhoitopiiri sekä erityisvastuualueena miljoonapiiri: Päijät-Hämeen, Kanta-Hämeen, Seinäjoen sekä Vaasan sairaanhoitopiirit.

- **meillä voit tutustua ja opiskella:**
  - o esim. huimauspotilaan diagnostiikkaa ja kuntoutusta
  - o kuulovammaisen lapsen moniammatillista kuntoutusta
  - o esim. eri-ikäisten asiakkaiden kuulokojekuntoutusta

Foniatrian poliklinikka (PFO)

Tays Keskussairaala, Finn-Medi 6-7 (potilashotellin ja Tays Silmäkeskuksen rakennus), 3. krs

- äänihäiriöiden diagnostiikka ja hoito
- lasten puheenkehityksen häiriöiden diagnostiikka ja hoito

Suu- ja leukasairauksien poliklinikka (PSU)

Tays Keskussairaala, Tekonivelsairaala Coxan rakennus, 3. krs

- **hammaslääkärit ja lääkärit:**
  - o suu-, leuka- ja hammassairauksien avohoito
  - o suu- ja leukakirurgia:
    - polikliinistä suukirurgiaa (retinoituneet hampaat, implantit, endodontinen kirurgia, pienet kasvaimet, suun limakalvosairaudet)
  - o kliininen hammashoito:

- protetiikkaa ja purentafysiologiaa, pedodontiaa, suurradiologiaa (AKU), sairaalahammaslääkäritoimintaa
- oikomishoito:
  - oikominen ja leukaosteotomiat, kasvorakenteet ja uniapnea, halkiopotilaiden oikomishoito, kefalometria
- **hoitohenkilöstö:**
  - sairaanhoitajien, hammashoitajien ja suuhygienistien työ suu- ja leukasairauksien pkl:lla

Kuntoutuksen ja psykososiaalisen tuen vastuualue

Kuntoutuksen vastuuyksikkö

Kuntoutustutkimus

Kuntoutustutkimuksessa selvitetään asiakkaan työ- ja toimintakyky ja siihen vaikuttava terveydentila sekä otetaan huomioon yksilölliset vahvuudet ja se elinympäristö, missä asiakas elää. Sairauksien varsinainen toteaminen, diagnosointi ja hoito sen sijaan tapahtuvat perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa.

Kuntoutustutkimus Tays:ssa

Kuntoutustutkimukset tehdään poliklinikalla, jossa arvioidaan asiakkaan sairauksien ja vammojen vaikutusta työ- ja toimintakykyyn sekä selvitetään kuntoutusmahdollisuuksia.

Kuntoutustutkimuksia tehdään työikäisille ja työelämän kynnyksellä oleville nuorille, joilla on työ- ja toimintakykyä alentavia sairauksia, vikoja tai vammoja. Tavoitteena voi olla työelämässä pysyminen, työelämään paluu, koulutukseen tai työelämään johtavan polun suunnittelu, arjessa pärjäämisen parantaminen tai työkyvyttömyyden tai osatyökykyisyyden arvioiminen.

Asiakas kutsutaan kuntoutustutkimuspoliklinikalle lääkärin, sosiaalityöntekijän, psykologin tai kuntoutusohjaajan vastaanotolle. Tutkimusjärjestys suunnitellaan lähetteen perusteella. Usein tutkimus alkaa sosiaalityöntekijän puhelimitse tekemällä alkuhaastattelulla. Vastaanotot voivat olla myös työpari- tai työryhmävastaanottoja.

Joskus tarvitaan myös fysioterapeutin, toimintaterapeutin tai apuvälineasiantuntijan arvioita. Tarvittaessa järjestämme kuntoutussuunnitelmaneuvoittelun, johon voi asiasta riippuen osallistua myös omaisia, tukihenkilöitä, työterveyshuollon tai perusterveydenhuollon, työvoimatoimiston tai Kelan edustajia.

Kuntoutussuunnitelma

Kuntoutustutkimuksen tuloksena syntyy kuntoutussuunnitelma, jossa otetaan kantaa lääkinällisen ja ammatillisen kuntoutuksen tarpeisiin. Etsimme ammatillista kuntoutusta järjestävien tahojen, kuten Kela, työeläkelaitokset tai työvoimahallinto, vastuulla olevia vaihtoehtoja ja ohjaamme niihin hakeutumisessa sosiaalityön ja kuntoutusohjauksen keinoin sekä verkostoyhteistyön avulla. Laadimme tarvittavat lausunnot, kuten Kelan ja työeläkelaitosten tarvitsemat B2-lausunnot tai työvoimahallinnolle tarkoitetut vapaamuotoiset lausunnot.

Kuntoutussuunnitelman käytännön toteutus eli kuntoutuspalvelujen järjestäminen tapahtuu terveydenhuollon omissa laitoksissa ja yksiköissä, omana toimintana tai ostopalveluna, tai Kelalle tehtyihin esityksiin perustuen myös Kelan käyttämissä palvelulaitoksissa.

Kuntoutussuunnitelman toteutuminen edellyttää kuntoutujan omaa sitoutumista sekä jatkoseurantaa. Suunnitelmassa sovitaan seurannasta vastaava taho, tavallisimmin työterveyslääkäri tai omalääkäri. Joskus myös kuntoutustutkimuspoliklinikan kuntoutusohjaajan tai sosiaalityöntekijä voi jatkaa seurantaa jonkin aikaa.

Vastuuyksikköön kuuluu seuraavat toimipisteet:

- [Kuntoutustutkimuspoliklinikka](#)
- [Kuntoutusohjaus](#)
- [Sosiaalityö](#)

Apuvälinekeskus

Tays Keskussairaala, Finn Medi 2, 1. krs

Yleistä apuvälinepalveluista

- Sairaanhoidopiirin alueella lääkinällisen kuntoutuksen apuvälinepalvelut toteutetaan sovitun työnjaon mukaisesti:
  - o Apuvälineyksikkö vastaa erityistä asiantuntemusta vaativien ja huomattavan kalliiden apuvälineiden palveluprosesseista.
  - o Terveyskeskusten apuvälinelainaamot huolehtivat kuntalaisten perusapuvälineiden lainaamisesta.
- Apuvälinepalveluihin sisältyy apuvälinetarpeen arviointi, apuvälineiden sovitus, lainaus, käytön opetus ja seuranta sekä apuvälineiden huolto.
- Apuvälinepalvelut ovat asiakkaille maksuttomia.

Tays apuvälineyksikkö

- Vastaa erikoissairaanhoidon keskitettyjen lasten ja aikuisten liikkumisen (erityisesti sähköiset liikkumisvälineet), päivittäisten toimintojen, ympäristönhallinnan sekä tietokoneen käytön ja kommunikoinnin apuvälinepalveluista.
- Antaa asiantuntija- ja konsultaatiopalveluita

Kuntoutusohjaus

Kuntoutusohjaus on ohjaamista ja neuvomista kuntoutukseen liittyvissä asioissa ja se on osa asiakkaan kokonaisvaltaista hoitoa. Kuntoutusohjaajien toimialue on koko Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ja osittain myös TAYS -erityisvastuualue. Kuntoutusohjaajien toimipisteet sijaitsevat eri yksiköissä. Tarkat yhteystiedot löytyvät kuntoutusohjaajien luettelosta.

Kuntoutusohjaaja ohjaa, neuvoo ja tukee mm.

- sairauden ja vammautumisen tuomassa uudessa elämäntilanteessa
- kuntoutuksen järjestämisessä ja toteutuksen seurannassa
- ensitieto- ja sopeutumiskursseille hakeutumisessa
- apuvälineasioissa ja asunnon muutostöiden suunnittelussa

Kuntoutusohjaajaan voi ottaa yhteyden asiakas itse, hänen läheisensä tai sosiaali- tai terveydenhuollon työntekijä. Lähetettä ei välttämättä tarvita.

Kuntoutusohjaus voi tapahtua sairaalassa, asiakkaan kotona tai muussa elinympäristössä ja asiointia voidaan hoitaa myös puhelimitse.

Kuntoutusohjauspalvelut ovat asiakkaille maksuttomia.

Sosiaalityö

Terveydenhuollon sosiaalityössä huomioidaan potilaan kokonaistilanne ja sosiaalisten tekijöiden yhteys sairauteen, sairastamiseen tai vammautumiseen. Sosiaalityöntekijä on alansa asiantuntija potilaan hoidossa ja kuntoutuksessa ja tekee yhteistyötä moniammatillisen työryhmän ja potilaan läheisten kanssa.

Sosiaalityöntekijän palvelut ovat asiakkaille maksuttomia.

Sosiaalityöntekijän kanssa on mahdollisuus keskustella elämäntilanteesta, sairastumisen ja vammautumisen aiheuttamista muutoksista sekä saada yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa.

Sosiaalityöntekijä

- antaa tietoa sosiaaliturvaan liittyvissä etuuksissa, kuten sairauspäiväraha, matka- ja lääkekorvaukset, eläkkeet sekä vammaisetuudet
- ohjaa perhe- ja sosiaalipalveluissa, kuten vammaispalvelut, toimeentulotuki, päihdepalvelut, kotipalvelu, lastensuojelu, omaishoidon tuki
- antaa tukea kriisitilanteissa
- osallistuu potilaiden, omaisten ja henkilökunnan kanssa selviytymistä tukevien palvelujen järjestämiseen, kuten asumisen tukipalvelut
- auttaa työkyvyn ja kuntoutusmahdollisuuksien selvittämisessä
- neuvoo potilaan oikeuksiin liittyvissä asioissa

Neuroalojen vastuualue

Aivoverenkiertohäiriöyksikkö

Tays Keskussairaala, K-rakennus, 1. krs

Neurovaskulaaristen ja neuroimmunologisten hätätilanteiden sekä status epileptikuksen diagnostiikka ja hoito

- esim. aivoinfarktipotilaan rekanalisaatiohoito (liuotushoito ja mekaaninen trombektomia)
- aivoinfarktipotilaan hyvä hoito
- neurologisen hätätilapotilaan monitorointi

Neurologian vuodeosasto NEUR

Tays Keskussairaala, B-rakennus, 3. krs

Aivoverenkiertohäiriöiden erotusdiagnostiset ja etiologiset selvittelyt, sekundaariprevention suunnittelu, moniammatillinen kuntoutusarvio ja kuntouttavan hoitotyön aloitus.

Akuuttineurologiaan keskittyvät diagnostiset ja hoidolliset haasteet:

- pitkittyneet epilepsia-kohtaukset
- akuutit neuroimmunologiset sairaudet
- keskushermoston tulehdukset ja kasvaimet
- ennalta suunnitellut tutkimus-, toimenpide- ja arviointijaksot (Parkinson, ALS, epilepsia)
- potilasohjaus edellä mainituissa sairauksissa

Neurologian poliklinikka PNE

Tays Keskussairaala, Finn-Medi 2, 3. ja 4. krs

Neurologinen avohoito

- neurologisten potilaiden polikliininen tutkiminen ja hoito yleis- ja erityispoliklinikoilla: kipupkl, lihastautipkl, epilepsiapkl, neuroimmunologiapkl (MS, myastenia), liikehäiriöpkl, muistipkl, unipkl ja harvinaisiin neurologisiin sairauksiin erikoistunut pkl.

Neuroalojen ja kuntoutuksen vastuualueelle otetaan myös puheterapeutteja

- aikuisneurologisten potilaiden kommunikoinnin ja nielemisen arviointi, kuntoutus ja ohjaus

Neurokirurgian vastuuyksikkö

Ohjelma laaditaan erityistarpeisiin

Silmäkeskuksen vastuualue

Silmätautien poliklinikka

Tays Keskussairaala, Finn-Medi 6-7, Silmäkeskus, 1.-2. krs

- silmäsairauksien avohoito
  - o esim. silmätulehdus, rikanpoisto, tapaturmat

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien vastuualue

Tuki- ja liikuntaelinkeskus, osasto

Tays Keskussairaala, D-rakennus, 7. krs

Osastolla yhteensä 48 potilaspaikkaa, joissa hoidetaan ortopedisen, plastiikkakirurgisen ja käsikirurgisen vamman vuoksi päivystyksenä tai elektiivisesti osastolle hoitoon tulleita potilaita:

- lonkkamurtumapotilaan hoitotyö ja kuntoutus
- monivammapotilaan hoitotyö ja kuntoutus
- päivystyspotilaan hoitotyö
- elektiivisen potilaan hoitotyö
- ortopedisen, traumatologisen, plastiikka- ja käsikirurgisen potilaan pre- ja postoperatiivinen hoitotyö
- kirurginen haavanhoito

Tuki- ja liikuntaelinkeskus, hoituhuone

Tays Keskussairaala, D-rakennus, 7. krs

- akuutin haavan hoito
- asiantuntijasairaanhoidajan palvelut

Tuki- ja liikuntaelinkeskus, Leiko

Tays Keskussairaala, D-rakennus, 7. krs

- leikkaukseen kotoa saapuvat potilaat
- päiväkirurgisten potilaiden kotiutus

Fysiatrian yksikkö

Tays Keskussairaala, A-rakennus, R-rakennus ja Finn-Medi 2 -rakennus

- **lääkärit:**
  - o tuki- ja liikuntaelimestön kliininen tutkiminen ja sen perusteella laadittava tutkimus/hoidosuunnitelma
- **fysio- ja toimintaterapeutit:**
  - o fysio- ja toimintaterapiaan otetaan tutustujia tapauskohtaisesti ennalta sovitulle alueelle ja ajalle, ei kuitenkaan kesäajalle eikä Pirkanmaan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden käytännön harjoittelujaksojen aikana
  - o fysio- ja toimintaterapeuttien tulee miettiä jo viikkoa varatessaan, minkä potilasryhmän fysio- tai/ ja toimintaterapiaan he haluavat tutustua
- **pienryhmät:**
  - o tuki- ja liikuntaelinsairaudet -ryhmä

- kirurgia-sisätaudit -ryhmä
- lastenryhmä
- neurologian ryhmä
- hengitys-syöpä -ryhmä
- lantionpohjan toimintahäiriöiden poliklinikka
- fysiatrian poliklinikka
- toimintaterapiaryhmä

Toimialue 4

Lastentautien vastuualue

Lastentautien vastuualueen yksiköt vastaavat lasten ja nuorten erikoissairaanhoidosta Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä, ja erityisvastuualueella sellaisesta lasten ja nuorten erityistason sairaanhoidosta, joka vaativuutensa tai harvinaisuutensa takia on keskitetty yliopistollisiin sairaaloihin. Vastuualueeseen kuuluvat lastentautien, lastenneurologian, lastenkirurgian ja perinnöllisyyslääketieteen erikoisalajat. Kaikki ajat neuvoteltavissa, tervetuloa!

Jakso voi koostua esim. seuraavista moduuleista:

1. Lapsi päivystyspotilaana: sijoituspisteinä lastenpäivystyspoliklinikka, lasten infektiosasto ja lasten tehovalvonta (teho) yksikkö. Jakson aikana on mahdollisuus perehtyä ja saada kokemusta seuraavista tilanteista: hengitysvaikeus, nestehoito, kouristuskohtauksen hoito, kuumeinen lapsi. Eniten päivystyspotilaita tapaa lokakuu-toukokuu välisenä aikana.
2. Lapsen tavalliset sisätauti-ongelmat: lasten munuaispoliklinikka, lasten suolistotautien poliklinikka, lasten urologian poliklinikka, lasten yleispoliklinikka, lasten endokrinologian poliklinikka. Tuttuja ongelmia ovat ummetus, kastelu (ks. lastenkirurgia), toistuva vatsakipu, kasvuhäiriöt.
3. Lasten kirurgiset ongelmat: lasten kirurgian poliklinikka. Kivesretentio, tyrä, raajojen virheasennot, kastelu. Suositellaan rinnalle muita lastentautien poliklinikoita.
4. Lasten neurologia: lastenneurologian poliklinikka ja osasto. Päänsärky, kehitysviivästymä, osastolla tapahtuva vammaisen lapsen tutkimus ja kuntoutus, moniammatillinen ryhmätyö neurologisen lapsipotilaan hoidossa.

Keskeisintä ovat yksilölliset toiveet, joiden mukaan jakso pyritään räätälöimään. Voit rakentaa oman moduulisi ja pyrimme täyttämään toiveesi!

Oheisesta linkistä löytyy tarkemmat tiedot eri toimintayksiköistä: [Tays Lastentaudit](#)

Lastenpsykiatrian vastuualue

Jaksot sovitaan yksilöllisten tarpeiden mukaan räätälöiden.

Lastenpsykiatrian alkuarviointiyksikkö (LPSA)

Tays Keskussairaala, Q-rakennus

Lastenpsykiatrian alkuarviointiyksikkö vastaa erikoissairaanhoidon kiireettömällä läheteellä ohjattujen 7–12 -vuotiaiden lasten ajankohtaisen psyykkisen voinnin ja toimintakyvyn arvioinnista, sekä jatkohoitoon ohjaamisesta yhteistyössä perheen ja verkoston kanssa. Ketjulähetti pääsee osallistumaan alkuarviointiyksikön toimintaan ja verkostotapaamisiin työryhmän kulloisenkin tilanteen mukaan.

Yksikössä on mahdollisuus tutustua lastenpsykiatrian alkuarviointiyksikön toimintaan. Ketjulähettilajakso sopii täydennyskoulutukseksi esimerkiksi lasten mielenterveystyön ammattilaisille niin terveydenhuollossa, oppilashuollossa, varhaiskasvatuksessa, kouluissa kuin sosiaalihuollossakin työskenteleville.

Lastenpsykiatrian avohoidon yksikkö (LPSH)

Tays Keskussairaala, L-rakennus, 1. ja 3. krs

Lastenpsykiatrian avohoidon yksikössä hoidetaan 6–12 -vuotiaita lapsia, joiden vaikea psyykinen oireilu / mielenterveyden häiriö, ja näihin liittyvä huomattava toimintakyvyn haitta, vaativat erikoissairaanhoidoa. Kiireetöntä lastenpsykiatrista hoitoa toteutetaan yhteistyössä lapsen, perheen ja lähiverkoston kanssa yksilöllisen tarpeen mukaan avohoitona. Avohoidon yksikköön kuuluvat myös erillisenä psykoterapiatyöryhmä ja Sastamalan aluepoliklinikka.

Jatkohoito suunnitellaan yksilöllisesti lapsen ja perheen tarpeiden mukaan. Kun erikoissairaanhoidoa ei enää tarvita, lapsen ja perheen hoito siirtyy perheneuvolaan, neuvolaan tai kouluterveydenhoitoon tai päättyy kokonaan. 13 vuotta täyttäneet, edelleen tutkimuksia tai hoitoa tarvitsevat ohjataan joko oman kunnan nuorisopsykiatriisiin palveluihin tai Tays:n nuorisopsykiatrian yksikköön.

Yksikössä on mahdollisuus tutustua lastenpsykiatrian avohoidon yksikön työskentelyyn ja saada tietoa lasten psykoterapiatyöryhmän työskentelystä ja psykoterapioiden koordinoinnista.

Ketjulähettilajakso Lastenpsykiatrian avohoidon yksikössä sopii täydennyskoulutukseksi kaikille lapsiperheiden kanssa työskenteleville, lasten mielenterveystyön ammattilaisille niin terveydenhuollossa, oppilashuollossa, varhaiskasvatuksessa, kouluissa kuin sosiaalitoimessakin työskenteleville.

Lastenpsykiatrian osasto- ja akuuttihoidon yksikkö (LPSO)

Tays Keskussairaala, L-rakennus, B-puoli, 3.krs

Akuuttityöryhmä, Tays Keskussairaala, Q-rakennus

Yksikössä voit tutustua:

- lasten sekä heidän perheittensä tutkimiseen ja hoitoon kokovuorokausiosastolla
- lastenpsykiatriseen hoitotyöhön sekä akuuttihoidon että elektiivisen osastohoidon näkökulmasta
- yksilövastuisen hoitotyön toteutumiseen käytännössä
- yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävään yhteistyöhön
  - o perheneuvolat
  - o lastensuojelu
  - o koulut ja päiväkodit
  - o sosiaalitoimi
  - o muut erikoisalajat ja yksityiset palveluntuottajat
- moniammatilliseen työtapaan yksikössämme

- integratiivisuuteen lastenpsykiatriassa
- vakavien psykiatristen häiriöiden osastohoitomalleihin (esim. erilaiset käytöksen ja tunteiden säätelyn pulmat, syömishäiriöt, traumatisoituneiden lasten hoito)
- yhteisöllisyyteen ja hoitavaan arkeen

Yksikössämme voit mahdollisuuksien mukaan osallistua:

- kokovuorokausiosastolla tapahtuvaan hoitotyöhön (yhteisöhoito, yksilövastuinen hoitotyö)
- perhetapaamisiin
- tutkimuskäynneille
- hoidon suunnitteluneuvotteluihin
- läheteiden käsittelyyn
- viranomais- ja verkostoneuvotteluihin
- raporteille
- sairaalakoulun kanssa tehtävään yhteistyöhön
- erilaisiin lasten ryhmiin (esim. voimaryhmä, saturyhmä)
- osastoyhteisön kokouksiin (lastenkokoukset, yhteisökokoukset)

Tutustuminen lastenpsykiatrian klinikkaan kokonaisuutena.

Perhe ja -pikkulapsipsykiatrian vastuuyksikkö (LPSP)

Perheosasto: Tays Keskussairaala, Q-rakennus, 1.krs

Pikkulapsipsykiatrian työryhmä: Tays Keskussairaala, Q-rakennus, 1.krs

Kotisairaanhoidotyöryhmä: Tays Keskussairaala, Finn Medi 2 -rakennus, 2.krs

Perhe- ja pikkulapsipsykiatrian yksikössä voi oppia tuntemaan:

- perheen tilanteen kartoittamista
- pienen lapsen psyykkisen tilan arvioimista
- perheen kokonaisvaltaista psykiatrista hoitoa
- verkostotyöskentelyä

Lasten neuropsykiatrian yksikkö (LPSN)

Tays Keskussairaala, Q-rakennus, 1.krs

Lasten neuropsykiatrian yksikössä hoidetaan 4–12-vuotiaita lapsia, joiden vaikeiden käytösoireiden taustalla on kehityksellinen neuropsykiatrinen häiriö (autismikirjon häiriöt, ADHD, Touretten oireyhtymä). Yksikössä toimii avotyöryhmä ja päiväosasto.

Yksikössä voi perehtyä neuropsykiatriisiin tutkimuksiin, erotusdiagnostiikkaan sekä lääke- ja psykososiaalisiin hoitomuotoihin.

Lasten mielenterveystyön palveluketjuun liittyvä ketjulähettiläksö myös mahdollinen (ks. tarkemmat tiedot Pizza-listan lopusta).

Naistentautien ja synnytysten vastuualue

Naistentautien poliklinikka (PGY), osasto, raskaus- ja päivystyksikkö (RPY) ja synnytysyksikkö

Toiveet otetaan yksilöllisesti huomioon henkilökohtaisissa neuvotteluissa.

Äitiyspoliklinikan osalta tarjoamme mahdollisuutta:

- tutustua raskausdiabeteksen ruokavalioneuvontaan ja hoitoon diabeteskättilön vastaanotolla
- keskustella synnytyspelko- ja seksuaaliterveyspoliklinikan kättilön kanssa
- seurata perinnöllisyyshoitajan neuvontaa sikiödiagnostiikkaan osallistuville perheille
- perehtyä raskaudenaikaisiin ultraäänitutkimuksiin erikoistuvan/erikoislääkärin vastaanotolla
- seurata äitiyspoliklinikan toimintaa ja päivittää tietoja ja läheteindikaatioita yleisimmistä raskauskomplikaatioista ja niiden hoidoista

Naistentautien poliklinikan osalta tarjoamme mahdollisuutta:

- tutustua yleisgynekologisen poliklinikan sekä päiväaikaisen päivystyspoliklinikan toimintaan erikoissairaanhoidossa, päivittää tietoja ja läheteindikaatioita
- perehtyä gynekologisiin perusjatkotutkimuksiin (näytteiden otot yms.) sekä gynekologisiin ultraäänitutkimuksiin
- tutustua gynekologisen syöpäpotilaan hoitoprosessiin

Nuorisopsykiatrian vastuualue

Nuorisopsykiatrian poliklinikka

Tays Keskussairaala, L-rakennus, 0. krs

Henkilöstö: 1 osastonylilääkäri, osastonhoitaja, erikoistuvia lääkäreitä, 17 sairaanhoitajaa, 3 sosiaalityöntekijää, 3 psykologia ja 2 osastonsihteerä.

Toiminnallinen rakenne: lähetetyöryhmä (oyl ja oh), kaksi akuuttityöryhmää, hoitotyöryhmä ja kriisityöryhmä. Poliklinikalla tutkitaan ja hoidetaan 13–17 vuotiaita nuoria perhe- ja verkostokeskeisesti.

Poliklinikalla sinulla on mahdollisuus tutustua:

- avohoitoon ohjauksen periaatteisiin ja nuoren tutkimukseen
- tavallisimpiin häiriöihin ja riskitilanteisiin (syömishäiriöt, masennus, itsetuhoisuus, psykoottisuus)
- lähetetyöryhmän työhön (läheteiden arviointi)
- nuoren toimintakyvyn arviointiin (GAF-lomake)
- nuorisopsykiatriseen esh:n hoitopääsysteereihin (lomakkeet)
- nuoren haastatteluun ja psyykkisen tilanteen arviointiin (senioriohjaus)

- perhetilanteen arviointiin (parityöskentely) ja perheiden kanssa työskentelyyn
- arvioinnissa käytettäviin kyselylomakkeisiin (BDI, EDI ym.) ja diagnostiseen haastatteluun
- nuorisopsykiatrisen lääkityksen periaatteisiin
- häiriökohtaisiin hoitokokonaisuuksiin
- yksilövastuiseen hoitotyön merkitykseen (nuorella on aina oma nimetty työntekijä)
- verkosto- ja kriisityöhön
- nuorisopsykiatriseen konsultointiin (somatiikan osastot)
- kotiin suunnattuihin käynteihin

Kriisityöryhmä

Henkilöstö: 1 osastonylilääkäri, kolme sairaanhoitajaa ja yksi sosiaalityöntekijä

- ohjanta: kriisityöryhmään tullaan nuorisopsykiatrian poliklinikalle suunnatun lähetteen kautta
- työmuodot: alkuarviointi ennen kriisijakson aloitusta
  - o kriisijakso on tavoitteellinen interventio ja sen pituus on kuusi käyntiä, joista kotikäynti on osa kriisihoitajaksoa
  - o kriisihoitajakso sisältää uusien toimintamallien harjoittelua myös käyntien ulkopuolella ja edellyttää yhteistyötä vanhempien ja sisarusten kanssa
- intoksikaatioiden ja itsemurhayritysten takia hoidossa oleva nuorisopsykiatrisen konsultaatiopäivystys (Tays:n sisäistä palvelua, josta erillinen ohje)

Tehostetun avohoidon yksikkö 1 (NPSi1)

Tays, Q-rakennus 0.krs

Henkilöstö: osastonylilääkäri, 4 sairaanhoitajaa

- tarjoaa kahden viikon intensiivisiä hoitajaksoja 13–17-vuotiaille nuorille, joilla akuutisti pahenevia masennus- tai ahdistusoireita, jotka vääristävät todellisuuden tajua sekä akuutisti pahenevia syömishäiriön oireita
- yksikkö tarjoaa mahdollisuuden oppia yksilö-, perhe- ja verkostokeskeisen toiminnan periaatteita ja työskentelyä yhteistyössä nuorten vanhempien sekä heidän sosiaalisten verkostojensa kanssa
- hoitomuotoina ovat kognitiivisen käyttäytymisterapian ja interpersoonallisen terapian sovelletut menetelmät
- yksikössä on käytössä malli- ja perheruokailu

Tehostetun avohoidon yksikkö 2 (NPSi2)

Tays, Q-rakennus, 0.krs

Henkilöstö: kolme sairaanhoitajaa ja lääkäripalvelut 1 pvä /vko

- tarjoaa neljästä kuuteen viikkoa kestäviä päiväaikaisia hoitajaksoja 13–17-vuotiaille nuorille kriisiytyneisiin tilanteisiin lähinnä depressioissa, ahdistuneisuus- ja syömishäiriöissä sekä koulunkäyntiin liittyvissä haasteissa

- yksikössä on käytössä malliruokailu

Sastamalan nuorisopsykiatrian poliklinikka

Tays Sastamala, Pursi-rakennus, 2. kerros, Ojansuuntie 2b

Henkilöstö: erikoislääkäri, kaksi sairaanhoitajaa, psykologi ja sosiaalityöntekijä

- nuorisopsykiatrien tutkimus ja hoito perhe- ja verkostokeskeisesti
- työryhmässä sinulla on mahdollisuus oppia samoja asioita kuin nuorisopsykiatrian poliklinikalla Taysissa

Eva-yksikkö

Tays Keskussairaala, L-rakennus, 2. krs

Yksikön esittely:

- sairaansijat: 12 potilaspaikkaa
- henkilökunta: osastonhoitaja, 27 sairaanhoitajaa, 9 mielenterveyshoitajaa, nuoriso-ohjaaja, toimintaterapeutti, sosiaalityöntekijä, psykologi, osastonylilääkäri, erikoislääkäri, ylilääkäri (osa-aikaisesti), ylihoitaja (osa-aikaisesti), 4 sairaalahuoltajaa, toimistosihteeri ja osastonsihteeri
- tavallisimmat potilasryhmät: nuoria 12–17-vuotiaita, jolla on
  - o vakavaa, pitkäaikaista itsensä vahingoittamisen uhkaa
  - o merkittäviä ongelmia impulssikontrollin ja aggression hallinnanalueilla
  - o vaikea käytöshäiriö tai vaikeaa asosiaalista käyttäytymistä
  - o ikätasoa vastaamatonta tai aggressiivista seksuaalikäyttäytymistä
  - o rikosuralle ajautumista
  - o alaikäisten mielentilatutkimukset
  - o tuomioistuimessa jätetty rangaistukseen tuomitsematta ja Valvira on määrännyt hoitoon EVA- yksikköön
  - o transsukupuolisuuden tutkimukset

Meillä voit oppia:

- erityisen vaikeahoitoisen psykiatrisen nuoren kohtaamista, tutkimista, hoitamista, kasvatamista ja kuntoutusta
- yksilövastuisten hoitotyön käytännön toteutusta nuoren hoidossa
- työparityöskentelyä
- moniammatillisen työryhmän työskentelyä
- perhe- ja verkostotyön työskentelytapoja
- yhteistyön tekemistä valtakunnallisella tasolla nuoren hoidon suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa
- ryhmien ja terapioiden käyttöä osana nuoren hoitoa
- elämys- ja seikkailupedagogista työtettä
- aggressiivisten hoidollista hallintaa
- alaikäisten seksuaalikehityksen pulmia, hoidon suunnittelua ja hoitamista
- saada tietoa transsukupuolisuuteen liittyvistä tutkimuksista

Lasten ja nuorten neuropsykiatrinen hoito

Teemat:

- lasten ja nuorten neuropsykiatristen potilaiden tutkimukset: autismin kirjo, komplisoitunut, komorbidi ADHD, neurokognitiiviset erityisvaikeudet ja samanaikaiset psykiatriset häiriöt
- lasten ja nuorten neuropsykiatristen potilaiden hoitolinjaukset
- hoitomuodot avohoidossa ja osastolla

Nuoren itsetuhoisen käyttäytymisen arviointi ja hoito

Ketjulahettijakson sisältö fokusoidaan nuoren itsetuhoisen käyttäytymisen vakavuuden arvioimiseen ja itsetuhoisen käyttäytymisen hoitokeinoihin. Jakso on suunnattu erityisesti nuorten mielenterveystyötä tekeville ja lastensuojelussa toimiville.

Jakso jakaantuu sekä nuorisopsykiatrian poliklinikalle, että osastolle. Lastensuojelulaitoksessa toimiville vastaava jakso räätälöidään sopiville osastoille.

Toimialue 5

Mielialahäiriöiden vastuualue

Yleissairaalapsykiatrian vastuuyksikkö:

Yleissairaalapsykiatrian osasto

Tays Pitkäniemi, Rakennus 10, 2. krs

- lääkärit:
  - o depression hoito somaattisesti sairailta
  - o somatisaatio

Yleissairaalapsykiatrian päivystys

- lääkärit:
  - o itsemurhaa yrittäneiden päivystysarvio
  - o depressio
  - o päihdeongelmat

Neuro- ja vanhuspsykiatrian vastuuyksikkö (NVP)

Tays Pitkäniemi

Jakso muokataan yksilöllisten toiveiden mukaisesti, ja se voi sisältää sekä osasto-, että polikliinista toimintaa.

Kokonaisuus

- vanhuspsykiatrisen potilaan arviointi, tutkiminen, hoitosuunnitelma ja jatkosuunnitelman tekeminen
- vaikea-asteinen masennus, kaksisuuntainen mielialahäiriö vanhuksella
- akuutti psykoosi, skitsofrenian relapsi
- dementia, erotusdiagnoosiikka ja käytösoireet
- neurologiset sairaudet ja niihin liittyvät psykiatriset oireet

Vanhuspsykiatrian osasto

Tays Pitkäniemi, Talo 11

- monisairaana vanhuspotilaan kohtaaminen
- vanhuspotilaan vaativa psykiatrisen hoitotyö (esim. masennus-, harhaluuloisuus- ja deliriumpotilaan hoitotyö)
- vanhuspotilaan perhe- ja verkostokeskeinen työ
- AHHA- osaaminen vanhuspotilaan kohdalla

Muistisairausosasto (muistisairauden vaikeat käytösoireet)

Tays Pitkäniemi, Talo 11

- muistisairauksiin liittyvien vaikeiden käytösoireiden diagnostiikka ja hoito
- muistisairaahan potilaan hoidon suunnittelu, lääkityksen arviointi ja yhteistyö omaisten ja muiden hoitotahojen kanssa
- muistisairaahan kokonaisvaltainen kohtaaminen, aggressiivisen vanhuksen kohtaaminen ja MAPA-osaaminen, lääkkeettömät hoitotyön keinot
- tutustuminen erilaisiin oiremittareihin (NPI, ADL, CERAD, MMSE)

Neuropsykiatrian osasto

Tays Pitkäniemi, Talo 11

Osasto toimii akuuttina 17-paikkaisena aikuisten neuropsykiatrisena tutkimus- ja hoito-osastona. Osastolla hoidetaan ja tutkitaan potilaita, joilla on muistihäiriöitä, äkillisiä sekavuustiloja, neurologisiin tai aivo-orgaanisiin sairauksiin liittyviä psykiatrisia oireita. Lisäksi tehdään psykiatristen ja neurologisten sairauksien erotusdiagnoosia. Moniammatillinen työryhmä tekee toiminta- ja työkyvyn arvioita sekä kuntouttaa neuropsykiatrisia potilaita jatkosuunnitelmien.

Erityisosaamisemme painottuu psykiatristen oireiden tutkimiseen ja hoitamiseen neurologisissa sairauksissa ja aivovammoissa. Hoitojaksoon sisältyy yksilöllisesti suunnitellut tutkimukset (esim. MRI, psykologin tutkimus, Datscan, EEG), lääkehoito ja erilaiset terapiat, osastoseuranta sekä jatkohoidon laaja-alainen suunnittelu ja järjestäminen. Teemme yhteistyötä PSHP:n yksiköiden, Tays Hatanpään, sekä avohoidon kanssa. Yhteistyötahoja ovat Tays:n neuroalojen ja kuntoutuksen vastuualue sekä avohoidon eri yhteistyötahot (kotipalvelu, kotisairaanhoido, dementia- ja hoitokodit, terveystieteiden keskus, palvelutalot).

Polikliininen toiminta

Neuro- ja vanhuspsykiatrian poliklinikka PNVP

Tays Pitkäniemi, Talo 11. 1. krs

- neuropsykiatrisen laaja arviokäynti / konsultaatio, hoidon suunnittelu
- vanhuspsykiatrisen arviokäynti ja hoidon suunnittelu
- vanhuksen päihdearvio, hoitosuunnitelma
- muistitutkimukset polikliinisesti
- kotikäynnit neuro- ja vanhuspsykiatrisissa sairaustiloissa, arviointi ja seurantakäynnit
- sosiaalityöntekijän arviokäynti, etuusasiat
- neuropsykologinen tutkimus ja sen informaatioarvo
- harhaisen potilaan kohtaaminen ja seuranta ja huomioon otettavat seikat
- yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa
- perhetyö neuro- ja vanhuspsykiatriassa

TPPG (toimenpideyksikkö)

- ECT (psykiatrisen sähköhoito) hoidon aloittamisen arvio, indikaatiot, neuromodulaatiohoitojen arviot, käyttöaiheet
- ECT hoidon seuraaminen

Lääkärit:

- vanhuspsykiatrisen potilaan diagnostisten ja hoidollisten ongelmien ratkominen
- vaikea-asteinen masennus, kaksisuuntainen mielialahäiriö
- akuutin psykoosin diagnostiikka ja hoito
- harhaluuloisuushäiriö ja skitsofrenia vanhuksella
- dementian erotusdiagnostiikka

Hoitajat:

- vanhuspotilaan kohtaaminen (harhaisen potilaan kohtaaminen, henkilökunnan suhtautumisen psykiatriin potilaisiin seuraaminen, miten kohdataan, luovitaan, ei mennä kuitenkaan harhoihin mukaan, yhteistyötä).
- oppia tunnistamaan psykiatrisia oireita; depressio, kaksisuuntainen mielialahäiriö, delirium
- oppia tutkimaan psykiatrisia potilaita: depressiotestien tekeminen, sekavuustilojen selvittely, neurologisen statuksen merkitys psykepotilaalla
- moniongelmaisen (psykykinen, somaattinen ja neurologinen ongelmallisuus) potilaan hoitotyö
- vanhuspotilaan vaativa psykiatrisen ja neurologinen hoitotyö

Kriisi- ja aluepsykiatrian vastuualue**Akuuttipsykiatrian vastuuyksikkö**

Pitkäniemi

Akuuttipsykiatrian osasto 7

Tays Pitkäniemi, Talo 11, 2. krs

- 1–3 viikon hoitajaksot, 1–3 vuorokauden lyhythoidot
- akuutin kriisin helpottuminen, avohoidon käynnistyminen

Akuuttipsykiatrian osasto 5

Tays Pitkäniemi, Talo 7

- päihdepsykiatrisen arviointi ja hoidonsuunnittelu
- kaksoisdiagnoosipotilaiden hoito ja tutkimus
- opioidikorvaushoitojen aloitus- ja tehostusjaksot
- vaativat päihdevieroitukset

Ketjulähetiksi ovat tervetulleita kaikki terveyskeskuksissa ko. potilasryhmien kanssa päihdetyötä tekevät henkilöt.

Toimialue 6

Tays Kehitysvammahuollon palveluilla täydennämme kuntien peruspalveluita. Tuotamme erityisen tuen tarpeessa oleville henkilöille ja heidän perheilleen kehitysvammapoliklinikan sekä tukikeskuksen palveluita.

Kehitysvammapoliklinikan palvelut sisältävät käyntejä poliklinikalla, aluevastaanotoilla tai asiakkaan arjen ympäristöissä sekä puhelinkonsultaatioita. Tukikeskus tarjoaa tutkimus-, kuntoutus- ja tukijaksoja sekä kriisihoitoa. Lisäksi järjestämme kehitysvammaisten henkilöiden tahdosta riippumatonta hoitoa.

Kuntien palveluiden tueksi tarjoamme asiakkaan arjen tueksi jalkautuvia palveluita, konsultointia, koulutusta sekä kehittämistoimintaa.

Tukikeskuksen vastuualue

Kehitysvammahuollon tukikeskus

Tays Kehitysvammahuollon tukikeskus tarjoaa vaativia erityishuollon palveluita, jotka täydentävät kuntien peruspalveluita ja tukevat kehitysvammaisen henkilön arjessa selviytymistä. Tukikeskuksen kuntoutusjaksojen lisäksi tarjoamme arjen tueksi jalkautuvia palveluita ja tehostetun tuen jaksoja asiakkaan omaan toimintaympäristöön.

Kuntoutuksessa painottuvat asiakkaan osallisuus ja itsemääräämisoikeus. Palvelulupauksemme mukaisesti asiakas on oman elämänsä päämies ja hoitaja osaava kumppani

Psykososiaalinen kuntoutusyksikkö

Tays Pitkäniemi, Rakennus 70

Tarjoamme määräraikaista kuntoutusta tai kriisihoitoa kehitysvammaisille henkilöille, joilla on käyttäytymisen säätelyn haasteita, mielenterveysongelmia tai erilaisia arjessa selviytymisen haasteita.

Yksikkö tarjoaa myös tahdosta riippumatonta hoitoa rikoksesta tuomitsematta jätetyille ja THL:n hoitoon määräämille henkilöille tai kehitysvammalain mukaisen tahdon vastaisen hoidon tarpeessa oleville.

Osastolla tehtävä kuntoutustyö on moniammatillista. Asiakkaan taidot ovat kuntoutuksen keskiössä ja niitä harjoitellaan yhdessä henkilökunnan kanssa.

Monipuoliset työtoiminnot tukevat sosiaalisten taitojen sekä työelämän pelinsääntöjen harjoittelua. Asiakkaan vahvuuksia korostetaan ja häntä ohjataan mahdollisimman itsenäiseksi ja oma-toimiseksi niin, että hän kykenee tekemään päätöksiä ja osallistumaan päätöksentekoon itselleen tärkeissä asioissa.

Voit oppia:

- kehitysvammapsykiatrian erityispiirteitä
- kompetenssivalmennusta
- yksilö- ja ryhmätyömenetelmiä: ART (Aggression replacement training)
- omahoitajakeskusteluita
- kriisityötä
- itsemääräämisoikeuslakiin liittyviä asioita
- tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon liittyviä käytänteitä
- haastavasti käyttäytyvän henkilön kohtaamiseen liittyviä periaatteita (validaatio, de-eskalaatio)
- kuntoutuksen ohjausta

Autismikuntoutusyksikkö

Tarjoamme autismikuntoutusyksikössä kuntoutusta ja hoitoa aikuisille kehitysvammaisille, joilla on autismin kirjon oireyhtymä, Asperger, ADHD tai muu neuropsykiatrisen kuntoutuksen tarve.

Yksikön toiminta painottuu määräaikaiseen kuntoutukseen, lyhytaikaisiin tutkimus- ja hoitajaksoihin sekä kriisihoitoon. Kuntoutus on autismikuntoutuksen periaatteiden mukaista. Jokaisen asiakkaan kohdalla kuntoutusjakson pituus ja sisältö rakennetaan hänen yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Kuntoutusta suunnittelee ja toteuttaa moniammatillinen työryhmä yhdessä hoitohenkilöstön kanssa.

Voit oppia:

- autistisen asiakkaan yksilöllisistä tarpeista lähtevä monipuolinen kuntoutus
- puhetta tukevien kommunikointimenetelmien käyttö
- autistisen asiakkaan itsemääräämisoikeuden vahvistaminen
- haasteellisten tilanteiden hoidollinen hallinta
- kriisityö

Nuorten kuntoutusyksikkö

Tarjoamme kuntoutusta alle 18-vuotiaille asiakkaille, joilla on mielenterveyden tai tunne-elämän hallinnan vaikeuksia sekä haastavaa käytöstä, autismin kirjon oireyhtymä, Aspergerin syndrooma tai muu neuropsykiatrisen kuntoutuksen tarve.

Arvioimme asiakkaan kokonaistilannetta erilaisin tutkimuksiin perustuen moniammatillisessa työryhmässä. Teemme lääkitysmuutoksia ja seuraamme niiden vaikutusta. Toteuttamamme kuntoutus on tavoitteellista ja määräaikaista tukien asiakkaan toimintakykyä ja itsenäistä kotona selviytymistä.

Kuntoutusjakson tavoitteet ja pituus suunnitellaan yksilöllisesti yhdessä asiakkaan, hänen perheensä ja muiden yhteistyötahojen kanssa asiakkaan tarpeiden mukaan.

Kommunikaatiokeinojen löytäminen ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu ja lisääminen näkyvät vahvasti arjessa. Yksikön toiminnassa korostuu perheiden kanssa tehtävä yhteistyö sekä verkostotyöskentely muiden yhteistyötahojen kanssa.

Voit oppia:

- kehitysvammaisen nuoren kohtaaminen ja vuorovaikutus
- perhehoitotyö
- vaihtoehtoiset kommunikaatiomenetelmät: tukiviittomat, pictokuvat
- kompetenssivalmennus
- autistisen nuoren kuntoutus
- haasteellisten tilanteiden hoidollinen hallinta

Lasten kuntoutusyksikkö

Tarjoamme lasten kuntoutusyksikössä hoitoa ja kuntoutusta kehitysvammaisille, alle 18-vuotiaille lapsille.

Kuntoutus- tai hoitjakson pituus määritellään yksilöllisesti asiakkaan ja perheen tarpeiden mukaan. Jakso sisältää asiakkaan kokonaistilan arviointia, erilaisia tutkimuksia, lääkemuu-
tosten seuranta, somaattisten sairauksien hoitoa ja jatkokuntoutusta sekä perheiden tukemista.

Asiakkaamme tarvitsevat runsaasti erilaisia liikkumiseen ja kommunikointiin liittyviä apuvälineitä arjessa suoriutumisen tueksi, ja tässä moniammatillinen työryhmämme on tiiviisti mukana. Muun muassa fysioterapiapalveluja käytetään paljon.

Voit oppia:

- vaikeavammaisen lapsen kohtaaminen ja nonverbaalisen viestinnän tulkitseminen
- puhetta tukevien tai kommunikaatiota korvaavien keinojen käyttäminen (kosketus, tukiviittomat, kuvat, kommunikaattorit, passit)
- perhehoitotyö
- erilaisten apuvälineiden käyttö
- gastrostoma, ravitsemuksen toteuttaminen, avanteen hoitoon liittyvät asiat
- tracheostomia, valvonta, tarkkailu, avanteen hoito, lisähapen käyttö, hapetuksen seuranta
- erilaisten hoitoon liittyvien laitteiden käyttö: imu, spiira, saturaatiomittari, happirikastin, pullohappi, ruokapumppu, hengityskone

Tutkimusyksikkö

Tutkimusyksikköön tullaan lyhytaikaiselle tutkimus- ja kuntoutusjaksolle, jonka tavoitteena on kehitysvammaisen asiakkaan arjessa selviytymisen tukeminen.

Asiakkaat ovat yli 18-vuotiaita kehitysvammaisia henkilöitä, joiden haasteena voivat olla somaattiset, psyykkiset tai sosiaaliset vaikeudet. Jakson aikana selvitetään asiakkaan tilannetta ja voidaan toteuttaa esimerkiksi lääkemuu-
toksia.

Toteutamme asiakkaalle tehdyn kuntoutussuunnitelman mukaisesti tavoitteellista kuntoutusta moniammatillisesti yhteistyössä asiakkaan, hänen läheistensä sekä tukikeskuksen asiantuntija-palveluiden henkilökunnan kanssa. Yhteistyö asiakkaan kotikunnan vammaispalvelujen, kotien ja eri asumispalveluyksiköiden kanssa on tiivistä.

Voit oppia:

- erityistä tukea tarvitsevien kehitysvammaisten asiakkaiden kohtaaminen ja toiminta
- haastavasti käyttäytyvien asiakkaiden kohtaaminen ja vuorovaikutus
- erilaisia kuntoutusmenetelmiä
- oiva vuorovaikutustaitoja
- moniammatillista kuntouttavaa hoitotyötä
- itsemääräämisoikeusasioita
- rakenteista kirjaamista hoitotyössä, FinnCC
- tilapäisjaksolla olevan asiakkaan kuntoutusprosessi

Toiminnallinen kuntoutus

Tukikeskuksen toiminnallinen kuntoutus tarjoaa asiakkaille yksilöllistä, tavoitteellista päiväaikaista toimintaa heidän kuntoutussuunnitelmassaan laadittujen tavoitteiden toteutumiseksi. Toiminnallinen kuntoutus on joko yksilö-, pari- tai ryhmätoimintaa.

Toiminnallisen kuntoutuksen tarkoitus on antaa asiakkaalle valmiuksia selviytyä mahdollisimman hyvin päivittäisissä toiminnoissaan ja hänelle tärkeissä asioissa myös omassa asuin- ja toimintaympäristössään. Tavoitteisiin pyritään esimerkiksi vuorovaikutuksellisuuden sekä toiminnallisten ja luovien menetelmien avulla.

Voit oppia:

- yksilö- ja ryhmätyömenetelmiä
- fysioakustiset menetelmät asiakkaan kuntoutuksessa
- aistitoimintojen harjoittaminen eri menetelmin
- interaktiivinen kuntoutus

Erityishuollon asiantuntijapalveluiden vastuualue**Kehitysvammapoliklinikka**

Tays Pitkäniemi, Rakennus 72, 1. ja 2. krs

Annamme tietoa kehitysvammaisuudesta, tuemme kehitysvammaisten henkilöiden toimintakykyä ja teemme tarvittavia tutkimuksia kuntoutuksen suunnittelemiseksi. Moniammatillinen työryhmämme palvelee kotona ja asumisyksiköissä asuvia kehitysvammaisia henkilöitä.

Työssämme painottuvat kehitysvammaisuuteen liittyvät erityiskysymykset varhaislapsuudessa ja elämän eri siirtymävaiheissa. Muita painopistealueitamme ovat muun muassa moni- ja vaikea-

vammaisten kuntoutuksen suunnittelu, käytös- ja mielenterveysongelmien selvittely, ikääntymiseen liittyvät erityiskysymykset, autististen kehitysvammaisten asukkaiden kuntoutuksen suunnittelu sekä koulutus ja konsultaatio.

Työmuotojamme ovat asiakkaiden käynnit poliklinikalla sekä poliklinikan työntekijöiden käynnit asiakkaiden toimintaympäristöissä. Ohjaamme asiakkaita ja heidän lähihenkilöitään ja teemme tiivistä yhteistyötä eri tahojen kanssa, kuten päiväkodit, koulut ja kehitysvammaisten palveluyksiköt. Yhteistyö Pitkäniemessä sijaitsevan tukikeskuksen kanssa on säännöllistä ja jatkuvaa.

Erityisasiantuntijoitamme ovat erikoislääkäri, psykologi, sosiaalityöntekijä, puheterapeutti, toimintaterapeutti, fysioterapeutti, autismikuntoutusohjaaja, asiantuntijahoitaja, puhevammaisten tulkki ja seksuaaliterapeutti. Lisäksi on mahdollisuus saada ravitsemusterapeutin ja psykiatrin palveluja.

Voit oppia:

- kehitysvammaisuus ja kehitysvammaisen kohtaaminen
- eri kehitysvammaoireyhtymät
- eri ikäisten kehitysvammaisten kuntoutuksen suunnittelu
- vaihtoehtoiset kommunikaatiomenetelmät
- tutkimusten ja arviointien tekeminen
- moniammatillisessa kuntoutustyöryhmässä työskentely

Tukikeskuksen asiantuntijapalvelut

Asiantuntijapalvelujen henkilöstö on erityisosaamisellaan mukana Tays Kehitysvammahuollon tukikeskuksen asiakkaiden kuntoutuksessa. Jokainen asiantuntija toimii moniammatillisessa työryhmässä, joka yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa suunnittelee asiakkaan tarpeista lähtevät tavoitteet kuntoutusjaksolle.

Tukikeskuksen asiantuntijapalveluiden henkilöstöön kuuluu eri ammattiryhmien edustajia, joiden erityisosaamista hyödynnetään tukikeskuksen asiakkaiden kuntoutuksessa. Yksilöllisen kuntoutussuunnitelman tavoitteita arvioidaan määrävälein. Asiakkaan toimintakyvyn ja elämänlaadun parantamisessa ja ylläpitämisessä korostetaan kuntouttavaa työtä. Osastojaksojen lisäksi laajentuvana työmuotona ovat myös avohuoltoon annettavat palvelut, kuten tapaamiset asiakkaan kotona tai muussa asuin- ja toimintaympäristössä.

Asiantuntijoitamme ovat asiantuntijahoitaja, sairaanhoitaja, fysioterapeutti, erikoislääkäri, psykologi, sosiaalityöntekijä, puheterapeutti, seksuaaliterapeutti, kuntoutusohjaaja ja toimintaterapeutti.

Voit oppia:

- **fysioterapeutti:**
  - o lasten ja aikuisten neurologinen fysioterapia
  - o yksilö- ja ryhmäterapiat
  - o apuvälineprosessi
  - o ortoosit ja lastat

- psykofyysinen fysioterapia
- NDT-Bobath
- **puheterapeutti:**
  - asiakkaan haastava käyttäytyminen
  - haastavaan käyttäytymiseen vaikuttaminen viestien ymmärtämistä ja ilmaisua kehittämällä (voimauttava vuorovaikutus, aloitteellisuus, kohdentaminen, sinnikkyys, kieltäytyminen, odottaminen)
  - aikuisen kehitysvammaisen vuorovaikutuksen kartoitus
- **psykologi:**
  - tutustua psykologin työhön kognitiivisen käyttäytymisterapian viitekehyksestä
  - tahdosta riippumattoman hoidon tarpeen arviointi
  - eri tutkimusmenetelmät psykologin työssä
- **seksuaaliterapeutti:**
  - seksuaaliterveyden edistäminen kehitysvammahuollossa
  - asiakkaan seksuaalisuuden ja sukupuolisuuden kohtaaminen
  - puhetta tukevat menetelmät seksuaali-, tunne- ja turvataitokasvatuksessa sekä seksuaalineuvonnassa ja -terapiassa
- **asiantuntijahoitaja:**
  - neuropsykiatrinen valmentaminen (NEPSY)
  - ART yksilö- ja ryhmäohjaus
  - elvytysvastuuhoitaja/-kouluttaja ETK
  - hoitotyön etiikkayhdyshenkilö
- **erikoislääkäri:**
  - kehitysvammaisuuden vaikeusaste
  - kehitysvammaisuuteen liittyvät lisäsairaudet
  - neuropsykiatrinen ja muu lääkehoito
  - lääkärinlausunnot kuntoutusta, erityiskorvattavuutta ja edunvalvojan määräämistä varten
  - lääkärin kannanottoa vaativat, kehitysvammaisen henkilön itsemääräämisoikeutta rajoittavat toimenpiteet
  - asiantuntijalausunnot tahdosta riippumattomasta hoidosta

Toimialue 7

Acutan päivystyksen vastuualue

Sisätaudit

Sisätautisen ja kardiologisen päivystyspotilaan tutkiminen ja hoito

Neuroalat ja kuntoutus

Neurologisen päivystyspotilaan tutkiminen ja hoito

TULES

Ortopedisen päivystyspotilaan tutkiminen ja hoito

Gastroenterologia

Kirurgisen gastroenterologian alaan kuuluvan päivystyspotilaan tutkiminen ja hoito

Kuvantamiskeskus ja apteekkiliikelaitos

Kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede

Kliininen fysiologia

Tays Keskussairaala, K-siipi, 2. krs

- kliinisellä fysiologialla tehdään mm. erilaisia sydäntutkimuksia, rasituskokeita, hengitysfysiologiset tutkimuksia, ruuansulatuskanavan tutkimuksia
- tarjoamme perusterveydenhuollossa työskenteleville sairaanhoitajille, bioanalytikoille ja laboratoriohoitajille mahdollisuutta tutustua seuraaviin kliinisen fysiologian tutkimuksiin:
  - o virtaustilavuusspirometria
  - o kliininen rasituskoee
  - o ekg:n pitkäaikaisrekisteröinti
  - o lasten astmatutkimukset

Kliininen isotooppilääketiede

Tays kliininen isotooppilääketiede (KIL), Tays Keskussairaala, F-rakennus

Perinteiset isotooppitutkimukset ja –hoidot, PET-TT –tutkimukset ja luuntiheysmittaukset

- radiofarmasialaboratorio l. "kuumalaboratorio" -toiminta
- gammakameratutkimukset
- in vitro –tutkimukset
- isotooppihoidot
- luuntiheysmittaukset
- PET-TT -tutkimukset

Terveyskeskuksessa työskentelevälle röntgenhoitajalle tarjoutuu mahdollisuus tutustua esim. luuntiheysmittauksiin ja seuraaviin isotooppitutkimuksiin: aivoreseptorien gammakuvaus, luuston gk, munuaistoiminnan gk, sydänlihaksen verenkierron gk sekä PET-TT -tutkimukset.

Kliininen neurofysiologia

Kliinisen neurofysiologian laboratorio

Kliinisen neurofysiologian laboratoriossa tehdään ENMG- (hermoratatutkimuksia) ja EEG- (aivosähkökäyrä) tutkimuksia lääkärin läheteellä, sekä tarvittaessa muita hermoston konetutkimuksia.

Unilaboratorio

Unilaboratoriossa tehdään unitutkimuksia lääkärin läheteellä.

Video-eeg yksikkö

Video-eeg yksikössä selvitetään videoidulla pitkäaikaisrekisteröinnillä erilaisten kohtausoireiden syytä ja tutkimuksenaikaista tilannetta.

Perusterveydenhuollossa toimivalle lääkärille voimme tarjota tietoa järkevistä lähettämisindikaatioista eri tutkimuksiin, sekä mahdollisuuden tutustua tekemiemme tutkimusten mahdollisuuksiin ja rajoituksiin käytännön tasolla. Tutustumisjaksoa voidaan muokata kiinnostuksen mukaan.

Radiologia

- Tays Kuvantamiskeskus palvelee asiakkaita ja potilaita Tampereen kaupungin alueella Tays Keskussairaalassa ja Tays Hatanpään sairaalassa sekä Hatanpään Rintaklinikassa.
- Lisäksi kuvantamispalveluja on Tays Valkeakosken ja Tays Sastamalan sairaaloissa sekä Oriveden terveyskeskuksessa.
- Yhtenäinen toimintatapa ja laatuajattelu yhdistävät kaikkia toimipisteitä.
- Tutkimusvalikkoon kuuluvat kaikki kuvantamisen menetelmät. Yksiköiden välillä tehdään tiivistä yhteistyötä, jotta potilaalle voidaan järjestää tarvittavat kuvaukset mahdollisimman lähelle kotipaikkaa.
- Kliinisen potilastyön lisäksi kuvantamispalveluissa tehdään tieteellistä tutkimusta sekä paikallisesti että yhteistyössä muiden suomalaisten yliopistosairaaloiden ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.
- Kuvantamiskeskuksen toimintaa ohjaavat Pirkanmaan sairaanhoitopiirin strategia ja eettiset periaatteet. On tärkeää, että jokainen voi tulla turvallisesti mielin tutkittavaksi ja hoidettavaksi.

Tervetuloa tutustumaan toimintaamme kuvantamisen eri yksiköissä!

Verisuonikeskus

Tays Keskussairaala, D-rakennus, 2. krs

Verisuoni- ja toimenpideradiologiseen keskukseseen kuuluvat: verisuonikirurgian poliklinikka, vuodeosasto ja leikkaustoiminta, angiografia ja toimenpideradiologian toiminta sekä hematologia.

- **lääkärit:**
  - o **verisuonikirurgia**
    - katkokävelyoirepotilaan tutkiminen ja hoito
    - kriittinen alaraajaiskemia
    - aortta-aneurysman hoitoindikaatiot, UÄ-seuranta ja toimenpiteet
    - karotisahtauman toimenpiteellinen hoito
- **hoitajat:**
  - o verisuonikirurgisen potilaan hoitotyö poliklinikalla, hoidonsuunnittelussa, toimenpidevalmistelu-toiminnassa, vuodeosastolla sekä valvonta/heräämö -huoneessa esim:
    - laskimo- ja valtimoperäisten haavojen hoito

- polikliiniset suonikohjujen vaahto- ja laserhoidot
- polikliiniset tutkimukset, esim. painemittaukset
- **hematologia:**
  - **lääkärit:**
    - verisairauksien diagnostiikka, seuranta ja hoito
    - luuytimen aspiraatio- ja biopsianäytteen otto
  - **hoitajat:**
    - hematologisen potilaan hoitotyö
    - tutustuminen sternaalipunktioon ja sen avustaminen
    - tutustuminen luubiopsiaan ja sen avustaminen
    - verituotteiden siirto: punasolut, trombosyytit ja jääplasma
    - antibioottitiputukset
    - scl-kanyylin käsittely ja hoito
    - valkosolujen kasvutekijöiden pistäminen / hoidon ohjaus
    - hematologisen potilaan yksilövastuinen hoitotyö

Tays Hatanpää, hoitotyön palvelualue

Sisätautien palvelulinja

Reumapoliklinikka (HPRE)

Tays Hatanpää, Hatanpään kantasairaala, T-rakennus, 1. krs

- **lääkärit:**
  - o niveloireisen potilaan perusdiagnostiikka ja hoitoratkaisut
  - o hoidon porrastus
  - o yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa
- **hoitajat:**
  - o tuore nivelreuman, selkärankareuman ja systeemisten sidekudossairauksien hoito, hoidon aloitukset ja ohjaukset
  - o reumalääkeohjaukset
  - o nivelten UÄ-tutkimukset, nivelinjektioissa, nivelpunktioissa avustaminen
  - o biologiset reumalääkkeet, pistosohjaukset ja infusoitavat biologiset reumalääkkeet tiputetaan sisätautipoliklinikalla(HPSS)
  - o työkyvyn, toimintakyvyn ja tukipalveluiden tarpeen arviointi (moniammatillisena yhteistyönä)

Sisätautien poliklinikka (HPSS)

Tays Hatanpää, A-, T- ja Y-siivet, 1. krs

Poliklinikalla toimii yleissisätautien ja bariatrian poliklinikat.

Yleissisätaudit

- **lääkäri:**
  - o sisätautipotilaan perusdiagnostiikka ja hoitoratkaisut, hoidon porrastus, yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa
  - o sydän- ja verisuonisairaudet, diabetes, osteoporoosi, tulehdukset (epäselvä lämpöily, laihtuminen), kilpirauhassairauksien hoito
- **hoitajat:**
  - o iv-lääkehoidon toteutus ja verivalmisteet poliklinikalla
  - o lääkärin työparina/vastaanotto
  - o potilaan hyvä hoito ja jatkohoidon suunnittelu

Bariatria

- **lääkäri:**
  - o lihavuusleikkauspotilaan perusdiagnostiikka ja hoitoratkaisut
- **hoitaja:**
  - o hoitajavastaanotot ja lääkärin työparina
  - o hoitaja kulkee koko hoitopolun potilaan mukana
  - o konservatiivinen hoitopolku potilaan kanssa
  - o potilaan hyvä hoito ja kannustaminen/ tukeminen

- o jatkohoidon suunnittelu

DM- hoitajat, jotka palvelevat koko taloa diabetesasioissa

- ohjaus ja neuvonta
- lääkärin ja hoitajien tukena
- potilaan hyvä ja turvallinen hoito
- jatkohoidon suunnittelu yhdessä potilaan, omaisen ja osaston kanssa

Jalkaterapeutti

- yleisimmät jalkaongelmat ja niiden ennaltaehkäisy
- diabeetikon jalkojen riskiluokitus
- diabeettiset jalkahaavat
- jalkahoidon ohjaus
- haavahoidot
- lääkärit ja jalkaterapeutti konsultoivat toisiaan

Osastot

Valtaosa potilaista otetaan päivystyspotilaina sairaalahoitoon Acutasta, muilta Pirkanmaan sairaanhoitopiirin osastoilta tai terveysasemilta. Myös työterveys- ja yksityislääkärit voivat lähettää potilaita sovittuaan paikasta etukäteen.

Infektio-osasto

Tays Hatanpää, Kantasairaala, B-siipi, 0. krs

- 20-paikkainen osasto, jossa hoidetaan ja tutkitaan infektiopotilaita ja monisairaita sisätautipotilaita
- keuhkokuume, virtsatie- tai ihoinfektiot, sepsis ovat tavallisia
- diabetekseen liittyvät jalkahaavaumat ja erilaiset tekonivel- ja proteesi-infektiot ovat yleisiä
- infektio-osastolla hoidetaan myös vaikeita makuu- ja säärihaavoja

Sisätautien osasto 1

Tays Hatanpää, Kantasairaala, B-siipi, 1. krs

- 26-paikkainen osasto, jossa hoidetaan ja tutkitaan infektiopotilaita ja monisairaita sisätautipotilaita
- sydämen vajaatoiminta, keuhkokuume, virtsatie- tai ihoinfektiot tai eristystä vaativat infektiot, kuten gastroenteriitti ja influenssa

Sisätautien osasto 2

Tays Hatanpää, Kantasairaala, A-siipi, 4. krs

- 22-paikkainen osasto, jossa hoidetaan ja tutkitaan diabeetikoita, monisairaita sisätautisekä gastroenterologisia potilaita

Lääkärit

- gastroenterologisen potilaan kulku erikoissairaanhoidossa
- vaativa sisätautipotilaiden diagnostinen selvittely: esim. anemian, hypersedimentaation ja kuumeilun syyn selvittäminen

- vaativa sisätautipotilaan hoito: esim. nestehoidon, ravitsemuksen, sokeri- ja nestetasapainon ja hemodynamiikan optimointi
- monisairaana ikäihmisen sisätautinen hoito
- osastolla on 2019 ollut hoidossa yli 400:lla päädiagnoosilla potilaita
- heterogeenisen potilasaineuksen vuoksi osastolla tarvitaan laajaa osaamista ja siellä saa hyvän läpileikkauksen sisätaudeista

Hoitajat

- yhteistyö vatsakeskuksen kanssa tähystyspotilaiden hoitoketjussa (hoitaja vastaanottaa potilaan osastolle, valmistelee tutkimusta varten ja kotiuttaa)
- vaativan sisätautipotilaan hoitotyö
- geriatrisen potilaan hoitotyö
- somaattista sairautta potevan psykiatrisen potilaan hoitotyö
- moniammatillinen yhteistyö

Osastolla tapahtuvia toimenpiteitä ja niihin osallistuminen

- askitespunktio, pleurapunktio, sternaalipunktio, astrupin ottaminen, veri- ja trombosyytti-siirto, askites-dreenin hoito, peg-letkun hoito, pleurX-dreenin hoito

Leikkaustoiminnan palvelulinja

- **Kirurgian osasto 1** (yleiskirurgia, ortopedia, gynekologia)
- **Kirurgian osasto 2** (gastrokirurgia ja gynekologia)
- Vuodeosastot toimivat tiiviissä yhteistyössä ja pääset seuraamaan monen erikoisalan postoperatiivista hoitoa vuodeosastolla; toimenpiteitä, seurantaa, kuntoutusta ja kotiutusta. Osastot ovat 22–24 paikkaisia
- **Leikkaussalit**, joissa mahdollisuus päästä seuraamaan erilaisia ja eri erikoisalojen leikkauksia. Saleja on yhdeksän.
- **Heräämöt ja valvonta** (yht. 30 paikkaa) vastaavat toimenpiteiden jälkeisestä tarkkailusta ja kotiutuksesta.

Kirurgian poliklinikka

- rintakirurgia
- kilpi- ja lisäkilpirauhaskirurgia
- tyräkirurgia
- erilaiset kirurgiset pientoimenpiteet ja haavan hoidot

Ortopedian poliklinikka

- yläraaja, polvi, jalkaterä kirurgia
- tutkimukset, pientoimenpiteet ja kipsaukset

Gynekologian poliklinikka

- yleisgynekologiset perus tutkimukset ja toimenpiteet

- seksuaalineuvonta ja uroterapia

Vatsakeskuksen poliklinikka

Gastroenterologisen potilaan hoitopolku sekä kirurgiselta että sisätautigastroenterologiselta kanalta

- erilaiset GI-kanavan tähytykset
- lihavuuskirurgia
- IBD potilaat, maksapotilaat, inkontinenssi potilaat, suolistosyöpä potilaat
- Hoitoinfusiot ja erilaiset tutkimukset ja toimenpiteet polikliinisesti

Jaksolla on mahdollista tutustua leikkauspotilaan preoperatiiviseen valmisteluun poliklinikoilla ja hoidonsuunnittelussa. Samoin leikkauspäivänä pääsee tutustumaan leikkaussali- ja heräämötointintaan. Erilaiset toimenpiteet mahdollistavat tutustumisen sekä lyhytkirurgiseen, että osastojen kautta tapahtuvaan kirurgiseen hoitoon, kuntoutukseen ja kotiutukseen.

Geriatrian palvelulinja

Ortogeriatrian osasto

Tays Hatanpää, Kantasairaala, A-siipi, 3 krs

- **lääkärit:**
  - o lonkkamurtumapotilaiden ja postoperatiivinen hoito ja kuntoutus
  - o muiden geriatristen potilaiden tules-vaivojen (traumat, krooniset ongelmat) vaatima kuntoutus
  - o kaatumisten riskitekijöiden tunnistamisen
  - o moniammatillinen yhteistyö
- **hoitajat:**
  - o lonkkamurtumapotilaiden leikkauksen jälkeinen akuutti sairaanhoito ja kuntoutus
  - o tekonivelleikkauksen jälkeinen akuutti sairaanhoito ja kuntoutus
  - o ei leikkaushoitoa tarvitsevien tuki- ja liikuntaelinvammojen kuntoutus
  - o moniammatillinen yhteistyö

Akuuttigeriatrian osasto 1

Tays Hatanpää, Kantasairaala, B-siipi, 4 krs.

- **lääkärit:**
  - o geriatristen potilaiden akuuttihoito
  - o laaja-alainen geriatrinen arviointi
  - o moniammatillinen yhteistyö
- **hoitajat:**
  - o geriatristen potilaiden akuutti sairaanhoito
  - o laaja-alainen geriatrinen arviointi
  - o moniammatillinen yhteistyö

Akuuttigeriatrian osasto 2 ja Palliatiivisen hoidon osasto

Tays Hatanpää, A-siipi, 5 krs

- **lääkärit:**
  - o palliatiivinen hoito
  - o geriatristen potilaiden akuuttihoito
  - o laaja-alainen geriatrinen arviointi
  - o moniammatillinen yhteistyö
- **hoitajat:**
  - o palliatiivinen hoito
  - o geriatristen potilaiden akuutti sairaanhoito
  - o laaja-alainen geriatrinen arviointi
  - o moniammatillinen yhteistyö

Kotisairaala

- potilaan kotona, vanhainkodissa tai palvelutalossa annettavaa ympärivuorokautista erikoissairaanhoidoa
- toiminta-alueena Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
- **lääkäri:**
  - o hyvin monipuolinen kotona annettava sairaalatasoinen hoito monissa eri akuuteissa sairauksissa ja saattohoidossa
- **hoitajana pääset tutustumaan:**
  - o infektiopotilaiden, joilla on suonensisäinen antibioottihoito, hoitoon
  - o syöpäsairauksia sairastaviin potilaisiin, joille tarvitaan kivunhoitoa, suonensisäistä antibioottihoitoa, veritiputuksia ja/tai elämän loppuvaiheeseen ja kotikuolemaan liittyvien erilaisten oireiden hoitoa
  - o kirurgisiin potilaisiin, joilla on murtumien, vammojen ja leikkausten jälkeen jatkohoidon tarve esim. haavanhoitoja, alipaineimuhoitoja, avanhoidon ohjausta tai ope-
tustarve
  - o suonensisäistä ravitsemusta tarvitseviin potilaisiin
  - o keuhkoahauma- tai astmapotilaisiin, joilla on lääkehoito tai happihoito ja yöksi-
metriseuranta
  - o diabeetikoihin, jotka tarvitsevat hoidon tasapainotusta
- **potilashotellin hoitaja-toiminta:**
  - o kotisairaaloimintaa voidaan toteuttaa myös Potilashotellissa, (ns. pothot -toiminta)
  - o potilashotellissa majoittuvien potilaiden tulee olla suhteellisen hyväkuntoisia ja oma-
toimisia
  - o hoitotoimet sekä ohjaus ja neuvonta annetaan hoitajan vastaanottohuoneessa
  - o potilashotellihoitajatoiminnassa toteutetaan esimerkiksi antibioottihoitoaja, tehdään
haavanhoitoja, toteutetaan verikokeiden ottamiset, nesteytykset jne.

Geriatrian konsultaatiotiimi

- **lääkärit ja hoitajat:**
  - o geriatrin tai asiantuntijahoitajanhoitajan laaja-alaiset geriatriset arviot
  - o muistitutkimukset ja ajokykyarviot

- geriatrin ja hoitajan konsultaatiot eri erikoisaloille Tays Hatanpäällä ja Tays Keskussairaalassa
- yli 65-vuotiaiden lonkkamurtumapotilaiden moniammatilliset jälkitarkastukset
- jalkaterapeutin vastaanotto vaativissa jalkojen kuntoon liittyvissä ongelmissa

Tays Sastamala

Somatiikka, avohoidon poliklinikat

Poliklinikat: Polikliinista kirurgisen ja sisätautisen potilaan hoitotyötä ja hoitoprosessia erikoissairaanhoidon ajanvarauspoliklinikoilla; potilaan tutkimista, hoitoa, ohjausta ja neuvontaa sekä hoidon suunnittelua. Polikliinisiä toimenpiteitä.

Avohoidossa on seuraavat poliklinikat/ lääkärivastaanotot:

- gastroenterologia, gastrokirurgia, tähystykset
- korva-, nenä- ja kurkkutaudit
- urologia (poliklinikka ja pp-toimenpiteet)
- verisuonikirurgia (laskimopotilaat, laser- ja vaahtohoitotoimenpiteet)
- sisätaudit
- endokrinologia
- reumatologia
- naistentaudit
- lastenreumataudit
- dialyysi, munuaiskeskuksen etävastaanotto (hemodialyysihoito ma-la 6pp)

Hoitajavastaanotot ovat seuraaville asiakasryhmille:

- diabetespotilaat
- sydänpotilaat/ vajaatoiminta- ja muut sydänpotilaat
- uniapneapotilaat
- IBD-potilaat
- Peg- ja avannepotilaat
- valohoitopotilaat
- urologinen hoitaja
- lääkeinfuusiopotilaat
- satelliittidialyysipotilaat
- silmänsisäinen lääkehoito, Silmäkeskus

Yhteisosasto kuntoutumisosasto ja sisätaudit osasto+valvonta. 14 osastopaikkaa + 4 valvontapaikkaa

Kuntoutumisosasto 5:

- Tays keskussairaalaista, Tays Hatanpäältä ja Coxasta toimenpiteen tai trauman jälkeen aktiiviselle kuntoutumisjaksolle siirtyvien potilaiden hoitoa moniammatillisessa työryhmässä
- aktiivista kuntoutusta, jolla tuotetaan toimintakykyä kotiin
- haavahoitoa, lääke-, neste- ja ravitsemushoitoa
- kirjaamista, hiljaista raportointia
- fysioterapeutin työtä kuntoutumispotilaan hoidossa
- gastroenterologisten potilaiden valmistelua ennen kolonoskopiaa ja jatkoseurantaa toimenpiteen jälkeen

Sisätaudit/ osastohoito ja valvonta:

- laaja-alaista sisätautipotilaan hoitotyötä
- sydänpotilaan tehostettua valvontaa ja vaativaa hoitoa nelipaikkaisessa valvontayksikössä
- Tays:ssa ohitusleikattujen potilaiden jatkohoitoa
- diabetespotilaan hoitotyötä
- aivoverenkiertopotilaiden hoitotyötä
- hematologisten potilaiden hoitotyötä
- sydämen vajaatoimintapotilaan/sydänpotilaan hoitotyötä sairaanhoitajan toteuttamana vastaanottoimintana
- fysioterapeutin työtä sisätautipotilaan hoidossa

Tays Valkeakoski

Lääkärit:

Tarkoituksena on tarjota mahdollisuus erilaisten sairauksien hoitopolun seuraamista ja polun kulua peruserikoissairaanhoidossa eri erikoisaloilla.

Sisätaudit

Sydänpotilaan hoito

- akuutin rintakivun takia hoitoon otetun potilaan seuranta (MIDA)
- sydänvalvonnan toiminnan seuranta
- rintakipupotilaan rasituskokeen seuranta ja jatkohoidon suunnittelu ergon perusteella
- sydämen uä-tutkimukset: indikaatiot, tutkimus ja jatkohoito

Diabeetikon hoito

- verensokerin vuorokausimittaus
- insuliinipumppuhoito
- jalkaongelmat
- diabetespoliklinikan toiminta

Gastronenterologia

- tulehduksellisten suolistosairauksien hoito
- skopiatoiminta diagnostiikassa

Munuaissairaudet

- dialyysipotilaan hoito
- munuaispolin toiminta

Muut poliklinikat

- hematologia
- reumataudit
- endokrinologiset ongelmat

Kirurgia

Urologia

- poliklinikkatoiminta: käsitys urologisen potilaan tutkimuksista peruserikoissairaanhoidossa

Gastrokirurgia

- skopiatoiminnan seuraaminen: indikaatiot toimenpiteille ja jatkohoidon suunnittelu
- leikkaussalissa laparoskooppisten toimenpiteiden seuraaminen

Yleiskirurgia

- alaraajalaskimosairauksien hoitoketjun peruserikoissairaanhoidon osuuden havainnointi
- mahdollisuuksien mukaan kirurgisia pientoimenpiteitä poliklinikalla
- pienmurtumakontrollien seuranta poliklinikalla

Hoitajat:**Sisätautien hoitotyö**

- DM-potilaan hoito
- Endoskopiapotilaan hoito
- Sydänpotilaan hoito
- Nefrologisen potilaan hoito
- Mun. potilaan ja predialyysivaiheen hoito + tutkimukset
- Hemodialyysipotilaan hoito

Kirurginen hoitotyö

- Kirurgisen potilaan hoitoketju: perusterveydenhuollon henkilökunta voisi tutustua potilaan hoitopolkuun, ymmärrys leikkausvalmisteluista ja potilaan jatkohoidon vaatimuksista parantuisi
- Polikliininen skopiatoiminta: antaisi valmiuksia ohjata potilaita tutkimuksiin, henkilökunnalla olisi tietoa, mitä kaikkea toimenpiteitä potilaille voidaan polikliinisesti tehdä
- Prostatapotilaan hoitoketju ja uroterapeutin toiminta: Selkiyttäisi hoidon porrastusta ja ymmärrystä potilaan hoidosta perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa.
- Lisäksi uroterapeutti voi ohjata ja neuvoa perusterveydenhuollon henkilökuntaa erilaisten katetrien käytössä, katetrointiopetuksessa, rakkolääkehoidon seurannassa ym.
- Ensiapu ja päivystystoiminta
- Avannehoitajan toiminta: tätä kautta tietämys eri avannevalmisteiden käytöstä ja potilasohjauksesta parantuisi

Tays Sydänsairaala

Sydänsairaala, Elämäntiete 1

Huonoja ajankohtia ketjulähettijaksolle: vko 1, vko 9, pääsiäinen, kesäaika, vko 42 ja viikot 51 ja 52

Kardiologian poliklinikka

Sydänsairaala, 1. krs

- aikuisiän sydänsairauksiin liittyvät erikoispoliklinikat
  - o arytmiapkl (rytmihäiriöt)
  - o asd- pkl
  - o chf- pkl (sydämen vajaatoiminta)
  - o gen.pkl (geneettiset eli perinnölliset sydänsairaudet)
  - o guch- pkl (synnynnäiset sydänsairaudet)
  - o Holter- toiminta (GE, Darwin, Faros, Zenicor, Customed)
  - o kirurgian pkl
  - o läppäpkl
  - o ohjauspkl
  - o sepelvaltimotautipotilaan etäseuranta
  - o Pah- pkl (pulmonaalihypertensio)
  - o seksuaalineuvojan pkl
  - o siirtopkl (sydänsiirtopotilaiden poliklinikka)
  - o Syd- pkl (sydänsairauksien peruspkl (kardiologia)
  - o tahdistinpkl (niin lääkäri- kuin hoitajavetoinen tahdistinpkl- toiminta, etälähettykset)

Kardiologiset toimenpiteet

Sydänsairaala, 2. krs

- **toimenpidesalit:**
  - o elektrofysiologinen sali 1, jossa on magneetit
  - o elektrofysiologinen sali 2
  - o tahdistinsali 3
  - o angiosali 4
  - o hybridisali 5
- erikois- ja päivystystoimenpiteet
- **päivösaasto:**
  - o 24-paikkainen, auki maanantaista lauantaihin
  - o hoidetaan kardiologisiin tutkimuksiin ja toimenpiteisiin tulevien potilaiden sekä esi- valmistelut että jälkihoito
  - o osa potilaista kotiutuu jo toimenpidepäivänä, mutta osa tarvitsee valvontatasoista hoitoa seuraavaan aamuun

Sydänvalvonta

- 12-paikkainen, akuutisti sairastuneille valvontahoitoa vaativille sydänpotilaille

Sydänvuodeosasto 2, kardiologia

- 25-paikkainen, akuutisti sairastuneiden sydänpotilaiden vuodeosasto, jossa mahdollisuus telemetria-seurantaan

Sydänvuodeosasto 3, kirurgia*Sydänsairaala, 3. krs*

- 26-paikkainen sydän- ja rintaelinkirurgisesti hoidettujen potilaiden vuodeosasto, muutama paikka myös kardiologisille potilaille, telemetriaseuranta
- sydän- ja verenkiertoelimistön sekä hengityselimistön toimintaa tukevan fysioterapian toteuttaminen eri potilasryhmille

Sydänosasto 5B, Hatanpää

- 24-paikkainen sydänpotilaiden vuodeosasto (erityisesti eteisvärinä- ja vajaatoimintapotilaat, konservatiivisesti hoidettavat akuutit sairaudet) ja 4-paikkainen päiväyksikkö (kardio-versiot, infuusiot)

Kuntoutus**Fysioterapiapalvelut****Kardiologisen potilaan fysioterapia**

- sydänvalvonta
- sydänvuodeosasto 2
  - o turvallisen ja arjen toimintoihin kannustavan sekä sydänterveyttä ja toimintakykyä edistävän liikunnan ohjaus
  - o tyypillisimmät potilasryhmät: akuutti sepelvaltimotautikohtauspotilas, kardiomyopatiapotilas, vajaatoimintapotilas, tahdistinpotilas, rytmihäiriöpotilas

Sydänkirurgisen potilaan fysioterapia

- sydänvuodeosasto 3
- sydänteho-osasto
  - o pre- ja postoperatiivinen ohjaus ja neuvonta
  - o tyypillisimmät potilasryhmät: läppä-, ohitus- ja aortankorjausleikkauspotilaat

Yleisthorax-kirurgisen potilaan fysioterapia

- sydänvuodeosasto 3
- (sydänteho-osasto)
  - o tyypillisimmät potilasryhmät: keuhkoleikkauspotilas, pneumo- ja hemothorax- potilas, sarjakytkiluumurtumapotilas, TOS- leikkauspotilas ja rintakehäkorjausleikkauspotilas

Polikliinisen potilaan fysioterapia

- turvallisen ja arjen toimintoihin kannustavan sekä sydänterveyttä ja toimintakykyä edistävän liikunnan ohjaus
- tyypillisimmät potilasryhmät: sepelvaltimotautipotilas, kardiomyopatiapotilas, vajaatoimintapotilas, sarkoidoosipotilas, keuhkovaltimotautipotilas, MitraClip- toimenpiteeseen tulevat potilaat sydän- ja rintaelinkirurgiset potilaat pre- ja postoperatiivisesti sekä TOS-potilaat

Kuntoutusohjauspalvelut

- sydänkuntoutuksen tarkoituksena on sairastuneen henkilön ja hänen läheistensä tiedon ja tuen saannin järjestäminen sairauden aiheuttamassa muuttuneessa elämäntilanteessa
- kuntoutussuunnittelijoiden tehtävänä on arvioida kuntoutuksen tarvetta ja suunnitella kuntoutus yksilöllisesti potilaan ja hänen läheisensä tarpeista lähtien
- kuntoutuksen tavoitteena on työ- ja toimintakyvyn säilyminen tai palautuminen niin, että paluu arkeen ja elinympäristöön helpottuu
- sydänsairaalassa toimivan kuntoutustyöryhmän tehtävänä on kehittää ja toteuttaa aikuisten sydänpotilaiden kuntoutusta hoitoketjun eri vaiheissa sekä järjestää vuosittain alueellista koulutusta hoito- ja kuntoutuspolun varrella työskenteleville asiantuntijoille

Lääkärit:

- akuutin sepelvaltimokohtauksen saaneen potilaan akuuttihoito
- henkeä uhkaavien rytmihäiriöiden hoito
- vaikean vajaatoiminnan akuuttihoito
- läppävikojen seuranta ja hoito

Hoitajat:

- sydänpotilaan hoitotyö
- sydänpotilaan hoidonohjaus
  - o akuutin sydäntapahtuman hoitoketju
  - o polikliininen potilasohjaus, erityisesti ravitsemusohjaus ajan tasalle
  - o kardiomyopatiapotilaan hoidon seuranta ja potilasohjaus
  - o vajaatoimintapotilaan hoidon seuranta ja omahoidon tukeminen
  - o tahdistinpotilaiden hoidon seuranta
  - o rytmihäiriöpotilaan hoito, hoidon seuranta ja omahoidon tukeminen
- sydän- ja keuhkikirurgisen potilaan hoito ja ohjaus
- kivunhoito
- haavojen hoito

Tekonivelsairaala Coxa

Viikkojen varaukset viimeistään kaksi kuukautta ennen jakson alkua.

- **lääkärit:**

- kaikkiin toimipisteisiin voi tutustua
- perusterveydenhuollon lääkäri voi saada eniten hyötyä poliklinikan työstä, valvomotyöstä (oppii näkemään post-operatiivista työtä, kivun hallintaa jne), vuodeosastotyöstä, rtg-meetingeistä (joka aamu), vuodeosastotyöskentelystä ja myös jälkikarastukset ovat antoisia ja opettavaisia
- hoitopäätöksen periaatteet
- hoitomenetelmän valintaperiaatteet
- kiireellisyyden arviointi
- rtg-kuvien arviointi
- leikkauksen suunnitteluperiaatteet
- kivun hoito valvomossa ja vuodeosastolla
- post-operatiivisen jakson toteuttaminen vuodeosastolla
- infektioiden hoito (jos niitä osuu vierailujaksolle) jne.

- **hoitajat ja fysioterapeutit:**

- hoitoketjumallin Coxan hoitotyön osuus
- mahdollisuus tutustua hoitotyöhön poliklinikalla, vuodeosastolla tai fysioterapiassa
- hoitohenkilökunnasta Coxaan ovat tervetulleita kaikki tekonivelpotilaita työssään hoitavat hoitajat ja fysioterapeutit
- Coxassa on mahdollisuus tutustua tekonivelpotilaan hoitopolun Coxassa tapahtuvien osuuksien hoitotyöhön ja fysioterapiaan, jotka koostuvat seuraavista alueista:
  - tekonivelpotilaan ohjaus ja neuvonta ennen leikkausta poliklinikalla
  - tekonivelpotilaan postoperatiivinen hoitotyö ja fysioterapia, neuvonta ja ohjaus vuodeosastolla
  - tekonivelpotilaan kivunhoito

Pirkanmaan Hoitokoti

Lääkärinkallionkatu 3, 33520 Tampere

Saattohoitopotilaan vuodeosastohoitoon tutustuminen

Levinneet syövät, ALS, loppuvaiheen COPD, keuhkofibroosi, sydämen, munuaisten ja maksan vajaatoiminta

- moniammatillinen tiimityö
- omahoitajuus
- hoitoneuvottelut
- haastavat vuorovaikutustilanteet
- läheisten tukeminen (aikuiset, lapset, nuoret)
- saattohoitopotilaan sosiaalietuudet
- kuolevan potilaan lääkkeellinen ja lääkkeetön oirehoito
- saattohoitokodin toiminta, vuodeosasto, päiväkeskus ja kotisairaanhoido

Sosiaalityö saattohoidossa:

- potilaan ja läheisten tuki ja ohjaus vaikean sairauden aikana
- kuolemaan liittyvien asioiden ohjaus ja neuvonta, kuten hautauspalvelut ja yhteydenotot viranomaisiin
- tuki ja ohjaus omaisille kuoleman jälkeen: vertaistuen muodot ja viranomaisasiat

Tays palvelukeskus

Talous- ja laskentapalvelut

Talous- ja laskentapalvelut vastaa Pirkanmaan sairaanhoitopiirin rahoituksesta ja kassanhallinnasta, sisäisestä ja ulkoisesta laskentatoimesta, kunta- ja potilaslaskutuksesta sekä muista keskitetysti hoidettavista taloushallinnon tehtävistä.

Entinen potilastoimisto eli potilas-/asiakaslaskutus on osa talouspalveluita, jossa hoidetaan mm. maksukattoasiat ja vapaakorttien myöntäminen. Yksikköön voi hakeutua ketjulähettijaksolle peruspalveluissa vastaavia asioita hoitavat henkilöt.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin yhtymähallinto

Yleishallinnon vastuualue

Viikon tutustumisasiheet on ryhmitelty sairaanhoitopiirissä käytössä olevan BSC:n (Balanced Scorecard) näkökulmien mukaan. Jakson aikana ketjulähetti pääsee tutustumaan myös käytännön työhön sairaanhoitopiirin hallinnossa, tutuksi tulevat mm. kokouskäytännöt ja menettelytavat.

Ketjulähettejä otetaan vastaan keväisin 3-4 henkilöä ja syksyisin 3-4 henkilöä. Viikkojen ajankohdat sovitellaan toiveiden mukaisesti.

Johtaminen

Asiakasnäkökulma

Prosessinäkökulma

Henkilöstönäkökulma

Uudistumisnäkökulma

Talousnäkökulma

Ohjelma räätälöidään jaksoille lähetin toiveiden ja kiinnostuksen mukaisesti.

Perusterveydenhuollon vastuualue/yksikkö

Tehtävänäme on perusterveydenhuollon vahvistaminen, laaja-alainen kehittämistyö, yhteistyön edistäminen ja alueellinen koordinaatio. Edustamme perusterveydenhuollon näkökulmaa erikoissairaanhoidossa ja toimintamme perustuu kuntien yhteiseen näkemykseen yksikön tehtävistä.

Edistämme perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyötä Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä muun muassa koordinoimalla alueellista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, hoitoketjutyötä ja tukemalla perusterveydenhuollon kehittämistoimintaa sekä kehittämällä organisaatiorajat ylittävää asiakaslähtöistä palvelujärjestelmää. Koordinoimme Taysin erityisvastuualueen perusterveydenhuollon yksikköjen yhteistyötä terveyskeskusten lääkärin yleislääketieteen erityis- ja erikoistumiskoulutuksen laadun kehittämisessä ja perusterveydenhuollon tutkimustoiminnan edistämässä. Toimintatapana on asiakaslähtöisyys ja asiantuntijaverkostojen yhteistyö, kehittäminen ja ylläpitäminen.

Kohderyhmä

- Jaksosta perusterveydenhuollon yksikössä hyötyvät erityisesti kehittämisestä kiinnostuneet, poikkialueellisesta yhte-yhteistyöstä kiinnostuneet, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatiosta kiinnostuneet, johtamistehtävissä toimivat

Hoito- ja palveluketjutyö

- Laatiminen, juurrutus, päivitys, arviointi
- Suuntiman hyödyntäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- Alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatio: kokonaisuus, lainsäädäntöperusta, verkostokokoukset, EVA-menettely

Kehittämissyhteistyö

- PETE:n kehittämistyön ohjausryhmä, TEKE-koulutus, PirSote-hanke, HealthHUB

Ketjulähettiloiminta

- Toiminnan koordinointi, yhteenvedot, palauteseminaarit

Lääkärien jatkokoulutus

- Alueoimijaverkosto, ohjaajakoulutus, ohjaajien verkostotapaamiset, terveystakeskuskäynnit

Perusterveydenhuollon tutkimustoiminnan edistäminen

- Näyttöön perustuvan toiminnan (NPT) -verkosto, Tutkivat terveystakeskukset (TUTKA)

Tervetuloa meille ketjulähetiksi!

Hoito- ja palveluketjukohtainen tarjonta

Toimialue- ja yksikkökohtaisten jaksojen lisäksi tarjoamme mahdollisuuden päästä hoito- tai palveluketjukohtaiselle ketjulähettijaksolle erikoissairaanhoidon. Hoito- tai palveluketjukohtaisten jaksojen sisältö on suunniteltu siten, että ketjulähetti pääsee tutustumaan hoito- tai palveluketjuun mahdollisimman kattavasti työyksikkörajat ylittäen. Ketjulähettijaksot tukevat hoito- tai palveluketjun käyttöönottoa alueella, lisäävät organisaatorajat ylittävää yhteistyötä sekä hoito- tai palveluketjuun liittyvää tietotaitoa ja asiakkaan koko hoitoprosessin ymmärtämistä. Hoito- ja palveluketjuihin pääsee tutustumaan tarkemmin sairaanhoitopiirin [nettisivujen kautta](#).

Alle 12-vuotiaiden lasten astman hoitoketju

Tays Allergiakeskus

- lasten allergologin vastaanotto
- ruoka-altistuksia (avoin, kaksoissokko, FPIES)
- lasten keuhkojen toimintakokeet IOS, RIOS ja rasisuspirometria (KLF)
- hoituhuone, atooppisen ihottuman paikallishoidon ohjaus
- astmaohjaus
- prick-testit
- pistossiedätyshoito
- lyhyt loppukeskustelu

AVH-potilaan hoitoketju

maanantai	tiistai	keskiviikko	torstai	perjantai
NEUR tutustuminen osastolla olevien AVH-potilaiden jatkotutkimuksiin ja kuntoutustarvearviointiin	Stro-meeting 08-09 NEUR tutustuminen osastolla olevien AVH-potilaiden jatkotutkimuksiin ja kuntoutustarvearviointiin Kuntoutuskokous osastolla 12.00-12.30	Rtg-meeting 08.30-09.00 STRO/Acuta: tutustuminen akuuttihoitoon	Klinikka-meeting 08-09 STRO/Acuta: tutustuminen akuuttihoitoon	Rtg-meeting 08.30-09.00 Vapaavalintainen kiinnostuksen mukaan

Insuliininpuutosdiabeteksen hoitoketju

Ketjulähetti on jakson aikana valitsemassaan sairaalassa; TAYS:ssa, Tays Valkeakoskella tai Tays Sastamalassa.

Tays Valkeakoski

- Vaihtoehtoiset päivät ma-ti, ti-ke tai ma-ti-ke.
- Diabetespoliklinikalla lääkärin vastaanotoilla mukana ma tai ke.
- Ma iltapäivä tai ti diabeteshoitajan vastaanotolla sensorien laitto ja purku sekä ruokapäiväkirja, HH-arviointi, ateriainsuliinin annostelu.
- Vaihtoehtoisesti Mäntän sairaalassa diabetespoliklinikka, lääkärin vastaanotto ke.

Tays Sastamala

Tays

- sisätautien poliklinikka ja SIRE osasto
- diabeteshoitajien, asiantuntijahoitajien ja lääkärin vastaanotot ma-pe
- haavakeskus/diabetesjalkapotilaat ma ja ke

Ketjulähettijakson päivät räätälöidään sen mukaan, mihin sairaalaan ketjulähetti haluaa Taysin lisäksi tutustua. Ketjulähettijakson sisältöalueet selviävät tarkemmin tutustumalla [Insuliininpuutosdiabeteksen hoitoketjuun](#).

Keuhkohtaumataudin hoitoketju

TAYS / COPD-potilaan diagnostiikka, hoito ja seuranta. Ketjulähettäjä ei oteta vastaan kesä- ja heinäkuussa. Ketjulähettitoiminta: koskee pääosin keuhkopoliklinikkaa (PKS).

- COPD sairautena
- diagnostiset tutkimukset
- tupakasta vieroitus
- lääkehoito
- pitkäaikaisen hengitysvajauksen hoito ja seuranta
  - happirikastin
  - kannettavat hapenantolaitteet
  - kaksoispaineventilaattorihoito (2-PV)
- fysioterapia
- ravitsemus
- sosiaalisen tilanteen arviointi
- kuntoutus
- saattohoito

Kouluikäisen lapsen ja nuoren (6–17v) tarkkaavuus-yliaktiivisuushäiriön (ADHD) hoitoketju

Lasten ja nuorten neuropsykiatrinen hoito

Kantasairaala (LPS), kantasairaala; L-rakennus 0.krs (PNPS), kantasairaala; L-rakennus, 3.krs (EVA)

Ketjulähtäjäksi perehdytään lasten ja nuorten neuropsykiaattiaan, jonka osana on tarkkaavuus-yliaktiivisuusproblematiikka. Tutustutaan lasten ja nuorten neuropsykiatriseen diagnostiikkaan, hoitosuunnitelmaan, psykososiaalisiin hoitomuotoihin ja lääkehoitoon sekä aggressiivisen käyttäytymisen hallitsemiseen struktuurien, käyttäytymisanalyysin ja palkitsemisen avulla.

Ma ja ti: nuorisopsykiatrian pkl

- nuoruusikäisen neuropsykiatrinen diagnostiikka ja hoidon suunnittelu, avohoidon hoitovaihtoehdot
- hoitoneuvottelu, verkostotapaaminen, eri ammattiryhmien vastaanotot

Ke ja to: lastenpsykiatrian pkl ja päiväsasto

- lapsuusikäisen neuropsykiatrinen diagnostiikka ja hoidon suunnittelu ja hoito erikoissairaanhoidossa
- hoitoneuvottelu, verkostotapaaminen, eri ammattiryhmien vastaanotot

Pe: Erityisen vaikeahoitoisten alaikäisten tutkimus- ja hoitoyksikkö (EVA)

- struktuurit ongelmakäyttäytymisen hallinnan keinona, käyttäytymisanalyysi, positiivisen käyttäytymisen palkitseminen

Kroonisen haavapotilaan hoitoketju

Tays

Haavapotilaan tutkiminen ja hoidon suunnittelu

- uusien lähetepotilaiden tutkimista ihotautipoliklinikan erikoislääkärin kanssa

Diabeetikon jalkaongelmat

- diabetesjalkatyöryhmän toiminnan seuraamista

Diabeetikon jalkahaavan kevennyshoidot

- jalkaterapeutti sisätautien poliklinikalla

Haavapotilaan verisuonitutkimukset

- verisuonikirurgian poliklinikka

Turvotuksen estohoidon toteutus ja käytännön harjoittelu

- tukisiteet, monikerrossiteet, lääketieteelliset hoitosukat, pumppusaapashoito

- haavahoitajan kanssa ihotautien poliklinikalla
- Haavan paikallishoidon periaatteet
- haavahoitajan kanssa ihotautien poliklinikalla tai vuodeosastolla
- Haavan paikallishoidon käytännön harjoittelua
- haavanhoitajan kanssa ihotautien poliklinikalla tai osastolla

Lasten ja nuorten mielenterveystyön palveluketju

Lasten mielenterveystyön palveluverkkoon liittyvä ketjulähettijakso sopii täydennyskoulutukseksi kaikille lapsiperheiden kanssa työskenteleville, lasten mielenterveystyön ammattilaisille niin terveydenhuollossa, oppilashuollossa, varhaiskasvatuksessa, kouluissa kuin sosiaalihuollossakin. Toteutetaan TAYS lastenpsykiatrian vastuualueella yksilöllisesti räätälöiden.

Jakson aikana ketjulähetti:

- perehtyy lasten mielenterveystyön monialaisen ja moniammatillisen palveluverkoston palvelutarjontaan, menetelmiin sekä työskentelyperiaatteisiin
- perehtyy lastenpsykiatrisen tutkimuksen indikaatioihin
- perehtyy lastenpsykiatrian tutkimus- ja hoitoprosesseihin:
  - lapsen ja perheen tutkiminen ja hoitaminen
  - diagnostiikka lastenpsykiatriassa
  - integratiivisuus lastenpsykiatriassa
  - hoitomuodot lastenpsykiatriassa
  - sairaalakoulun toiminta osana tutkimusta ja/tai hoitoa
  - psykiatrinen lähestymistapa perhetyöskentelyyn, verkostotyöskentelyyn
  - moniammatillinen tiimityö, moniammatillinen verkostotyö
  - yhteistyöverkostot
- perehtyy jatkohoito- ja kuntoutussuunnitelman tekemiseen yhteistyöverkostossa.

Lasten ja nuorten mielenterveystyön palveluketjun mukaisen ketjulähettijakson viikko-ohjelma (toimintayksiköihin tutustumisen järjestys saattaa vaihdella):

maanantai	tiistai	keskiviikko	torstai	perjantai
Aamupäivä: Lastenpsykiatrian tutkimus- ja hoitoprosessien esittely	Aamupäivä: Lähetetyöskentely ja asiakaspalvelun toiminta	Aamupäivä: Tutustuminen esim. avohoidon yksikköön (säätelyhäiriöpsykiatria)	Aamupäivä: Tutustuminen esim. perhe- ja pikkulapsipsykiatrian yksikköön	Aamupäivä: Sairaalakoulu "Lastenpsykiatria osana palveluverkostoa"
Iltapäivä: Perehtyy lasten mielenterveystyön palveluverkkoon	Iltapäivä: Tutustuminen toimintayksikköön esim. avohoidon yksikkö (trauman käsitt.)	Iltapäivä: Tutustuminen esim. lasten neuropsykiatrian yksikköön	Iltapäivä: Tutustuminen esim. oikeuspsykiatria	Iltapäivä: Loppukeskustelu, yhteenveto ja palaute

Lasten ruoka-allergian hoitoketju

Tays Allergiakeskus

- lastenallergologin vastaanotto
- ruoka-altistuksia (avoin, kaksoissokko, FPIES)
- hoituhuone, atooppisen ihottuman paikallishoidon ohjaus
- prick-testit
- ravitsemusterapeutin vastaanotto
- lyhyt loppukeskustelu

Raskaushoitoketju Pirkanmaalla

Esimerkki päivistä

maanantai	tiistai	keskiviikko	torstai	perjantai
naistentauti- ja raskauspäivystys (RAPÄ)	raskaana olevien osasto (RAOS)	äitiyspoliklinikka (PÄI)	äitiyspoliklinikka PÄI)	äiti-lapsiyksikkö (ÄLY), osasto 2a/2b, Perheonni

Siedätyshoitopotilaan hoitoketju

Suosittelavin ketjulähettijakson ajankohta on syys-tammikuu.

1. Allergista nuhaa sairastavan lähetepotilaan tutkiminen, hoitolinjaukset ja kontrollit.
2. Allerginen nuha – siedätyshoidon arvio, ensikäynti lääkäriellä ja ensikäynti hoitajalla.
3. Siedätyshoidon valinta – siedätettävät aineet, pistossiedätyshoito vs. kielenalussiedätyshoito.
4. Allergiatestit – mahdollisuuksien mukaan PRICK-testauksen seuranta, tulkinta ja tekeminen. Verikokeiden tulkinta.
5. Pistossiedätyshoito käytännössä – hoitajan näkökulma (pistäminen, seuranta, annosvalinta ja sivuvaikutusten hoitaminen)
6. Siedätyshoidon käytännön harjoittelu mahdollisuuksien mukaan
7. Ensiapuvalmius siedätyshoitopaikassa

Sydämen vajaatoimintapotilaan hoitoketju

Sydänsairaala, Elämänaukio 1

Tavoitteena

- tutustua sydämen vajaatoimintapoliklinikan toimintaan

- saada lisäkoulutusta sydämen vajaatoimintapotilaan hoidosta poliklinikalla ja osastolla
- käydä seuraamassa osastolla potilaan saamaa ohjausta
- tutustua sydämen vajaatoimintapotilaan hoitoketjuun käytännössä ja saada valmiuksia toimia omassa työyksikössä sen mukaisesti

Tulehduksellisten suolistosairauksien (IBD) hoitoketju Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirien alueilla

Tays (keskiviikko):

- Vaikean IBD-potilaan hoito
  - o gastrokirurgin osuus
  - o avannehoitajan osuus

Tays Valkeakoski:

- Kroonisen läheteripulipotilaan tutkiminen ja hoidon suunnittelu
  - o uusien lähetteiden ohjelmointi
- Tähystystutkimusten seuraaminen
- Tuoreen IBD-potilaan ensikäynti lääkäriellä
- Tuoreen IBD-potilaan ensikäynti hoitajalla
- IBD-seurantapotilaiden vastaanottokäynti
- Ravitsemusterapeutin osuus IBD-potilaan hoidossa
- Aktivoituneen IBD-taudin hoito vuodeosastolla